

វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី

ផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ

ថ្ងៃទី១៨-២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣

នៅការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ ខេត្តសៀមរាប

ឯកសារយោង: SRP/ADESS/2003

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ

ទីកន្លែង: សាលប្រជុំការិយាល័យរុក្ខាប្រមាញ់ខេត្តសៀមរាប

កាលបរិច្ឆេទ: ១៨-២០ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣

អ្នកចូលរួម: ២០នាក់: ៥ នាក់មកពីមន្ត្រីសំរាប់សហគមន៍ព្រៃឈើថ្នាក់ស្រុក និង ១៥ នាក់មកពី ការិយាល័យ រុក្ខាប្រមាញ់ថ្នាក់ខេត្តនិងស្រុក

គោលបំណង:

- បណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីសំរាប់សហគមន៍ព្រៃឈើអោយយល់ដឹងអំពី ការគ្រប់គ្រងទំនាស់ ទស្សនៈទាន និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង ។
- ផ្តល់ចំណេះដឹង និងជំនាញអំពីមធ្យោបាយ វិធីសាស្ត្រ និង បច្ចេកទេស ក្នុងការរៀបចំ ផែនការ គ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ ។
- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសហគមន៍ព្រៃឈើថ្នាក់ខេត្ត ។

ថ្ងៃអង្គារ ទី ១៨ ខែមិថុនា

អ្នកទទួលខុសត្រូវ

៧.៣០ - ៨.០០	ការចុះឈ្មោះសិក្សាកាម	
៨.០០ - ៨.៣០	បើកកម្មវិធី	ប្រធានមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត
៨.៣០ - ៨.៤៥	ការណែនាំ និងគោលបំណង	ឯម មុនី
៨.៤៥ - ៩.១៥	ទស្សនៈទាន និងគោលនយោបាយស្តីពីសហគមន៍ព្រៃឈើ	ប្រាក់ មារីណា
៩.១៥ - ១០.០០	សំរាក	
១០.០០ - ១១.០០	ដំណើរការរៀបចំ និងអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើ	គង់ បូរ៉ាវុធ
១១.០០ - ១១.៣០	ក្រុមពិភាក្សាដំណើរការរៀបចំសហគមន៍	គង់ បូរ៉ាវុធ
១១.៣០ - ១៤.០០	អាហារថ្ងៃត្រង់	
១៤.០០ - ១៥.០០	វិធីសាស្ត្រ PRA ដែលទាក់ទងទៅនឹងដំណើរការរៀបចំសហគមន៍សហគមន៍ព្រៃឈើ	វិសិដ្ឋ និងសុទិ
១៥.០០ - ១៥.៣០	ក្រុមពិភាក្សា អំពី PRA	វិសិដ្ឋនិងសុទិ
១៥.៣០ - ១៥.៤៥	សំរាក	
១៥.៤៥ - ១៧.០០	សេចក្តីផ្តើមពីផែនការគ្រប់គ្រង និង ដំណើរការរៀបចំ ផែនការ គ្រប់គ្រង សហគមន៍ព្រៃឈើ និងពិភាក្សា	វិណ

ថ្ងៃពុធ ទី ១៩ ខែមីនា

ដំណើរទៅកាន់សហគមន៍ព្រៃឈើភូមិត្បែងលិច ឃុំត្បែងស្រុកបន្ទាយស្រី ។ សិក្ខាកាមទាំងអស់ ជួបប្រជុំជា មួយ តំណាងសហគមន៍ទៅតាមប្រធានបទនិងសកម្មភាពដូចខាងក្រោម:

- ឧទ្ទេសនាមក្រុមនិងបង្ហាញគោលបំណងនៃទស្សនកិច្ចសិក្សា
- គូសផែនទីដោយមានការចូលរួម កំណត់តំបន់-អនុតំបន់ និងពិភាក្សាជាមួយ សហគមន៍អំពី ធនធាន សំខាន់ៗដែលមាននៅក្នុងតំបន់នីមួយៗ និងរបៀបផ្ទៀងផ្ទាត់តំបន់
- អនុវត្តផ្ទាល់នៅក្នុងតំបន់ព្រៃឈើដោយដាក់គាំងឡូតិគំរូ ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌនិងវិភាគទំរង់ព្រៃ

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី២០ ខែមីនា

៨.០០ - ៩.០០	គំរូផែនការនិងពិនិត្យនិងឆ្លងផែនការគ្រប់គ្រងជាមួយសហគមន៍	បូករ៉ុច
៩.០០ - ៩.៣០	សង្ខេបដំណើរការរបៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង	និងសុទិ
៩.៣០ - ៩.៤៥	សំរាក	
៩.៤៥ - ១១.៣០	សេចក្តីផ្តើមអំពីការគ្រប់គ្រងទំនាស់ ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (និយមន័យ ទស្សនៈទាន ប្រភេទទំនាស់)	វិណា
១១.៣០ - ១៤.០០	អាហារថ្ងៃត្រង់	
១៤.០០ - ១៥.៣០	មូលហេតុនៃទំនាស់ និងការព្រមានដោះស្រាយទំនាស់	វិណា
១៥.៣០ - ១៥.៥០	សំរាក	
១៥.៥០ - ១៦.៣០	តួនាទីមន្ត្រីសំរាប់សំរួលក្នុងការគ្រប់គ្រងទំនាស់	វិណា
១៦.៣០ - ១៦.៤៥	បូកសរុប វាយតម្លៃវគ្គសិក្សា	ឯម មុនី
១៦.៤៥ - ១៧.០០	កម្មវិធីបិទវគ្គបណ្តុះបណ្តាល	ប្រធានមន្ទីរកសិកម្ម

គោលបំណង

- ចែករំលែក និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ ពីមន្ត្រីសំរាប់សំរួលសហគមន៍ព្រៃឈើ ក្នុងខេត្ត
- បង្កើនចំណេះដឹង ពីទស្សនៈទាន និងដំណើរការរៀបចំ សហគមន៍ ព្រៃឈើ
- ផ្តល់បទពិសោធន៍ ពីដំណោះស្រាយ និងគ្រប់គ្រងទំនាស់ នៅមូលដ្ឋាន
- បង្ហាញអំពីមធ្យោបាយ វិធីសាស្ត្រ និងច្នៃកទេសក្នុងការរៀបចំផែនការ គ្រប់គ្រង ព្រៃឈើសហគមន៍ ។
- វិធីសាស្ត្រ បច្ចេកទេសក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ និង ត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃនៃការ អនុវត្តន៍ លើផែនការគ្រប់គ្រង របស់សហគមន៍ ។
- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រ ឯកភាព សំរាប់អភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសហគមន៍ព្រៃឈើថ្នាក់ខេត្ត ។

លទ្ធផលរំពឹងទុក

- បានទទួល និងផ្តល់បទពិសោធន៍លើការងាររៀបចំសហគមន៍ព្រៃឈើទៅវិញទៅមក
- មានទស្សនៈទានរួមមួយក្នុងគោលដៅនៃការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើ
- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើថ្នាក់ខេត្ត មានដំនើរការមួយឯកភាព សមស្រប និងច្បាស់លាស់ ។
- បានទទួលវិធីសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេសក្នុងដំនើរការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ
- បានយល់ដឹងពីប្រភេទទំនាស់ ការគ្រប់គ្រងនិងការដោះស្រាយទំនាស់របស់សហគមន៍
- បង្កើនលទ្ធភាពដល់សហគមន៍ព្រៃឈើមូលដ្ឋាន ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងរៀបចំផែនការ តាមរយៈមន្ត្រី ដែលជាភ្នាក់ងារសំរាប់សំរួល ។
- បានការចូលរួមគាំទ្រ កាន់តែទូលំទូលាយ ពីប្រជាជន ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ លើកិច្ចការ គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ។
- ធនធានព្រៃឈើក្នុងសហគមន៍ នឹងផ្តល់ដល់ការប្រើប្រាស់របស់សមាជិកក្នុងសហគមន៍ ប្រកបដោយធរណាត ។

សន្ទរកថា

របស់ប្រធានបណ្ឌិតសិកម្ម-រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ខេត្តសៀមរាប
ផ្ដែងក្នុងឱកាសបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី ផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ
ថ្ងៃទី ១៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣
នៅការិយាល័យ រុក្ខាប្រមាញ់ខេត្ត

- សូមគោរព - ភ្ញៀវភិក្ខិយសជាតិ និងអន្តរជាតិ
- មិត្តភាព ទាំងអស់ជាតិទេសចរ
- អស់លោក លោកស្រី អ្នកតាំងកិច្ច

តាងនាមឱ្យបណ្ឌិតសិកម្ម-រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទខេត្តសៀមរាបនិងក្នុងនាមខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅ និងសំដែង អំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ អស់លោកលោកស្រី ជាភ្ញៀវភិក្ខិយសជាតិ អន្តរជាតិ និងសិក្ខាកាមទាំងអស់ ដែលបានចូលរួមក្នុងវគ្គបណ្តុះ បណ្តាលស្តីពីផែនការ គ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើនាពេលនេះ។ ភ្ញៀវភិក្ខិយសនេះដែរខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណជាពន្លឹកចំពោះ ការិយាល័យ រុក្ខាប្រមាញ់ ដែលបានរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះឡើងសំដៅពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីរុក្ខាប្រមាញ់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ កម្មវិធីសហគមន៍ព្រៃឈើស្របតាមកំណែទម្រង់គោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ខ្ញុំយល់ឃើញថាវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះគឺជាសេចក្តីត្រូវការជាបន្ទាន់និងចាំបាច់សំរាប់ប្រទេសកម្ពុជាយើង ក៏ដូចជាសេចក្តីត្រូវការរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានផងដែរ ដើម្បីរៀបចំការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ក្នុង ក្របខ័ណ្ឌនៃកំណែទម្រង់គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ប្រមូលផ្តុំនូវបទពិសោធន៍ដោយបង្កើតនូវយុទ្ធសាស្ត្រគន្លឹះនិងកែលំអការអនុវត្តសហគមន៍ព្រៃឈើជាក់ស្តែងនាពេល អនាគតសំដៅចូលរួមចំណែកក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាពកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងលើកស្ទួយជីវភាពរបស់ប្រជាជនរស់នៅតំបន់ជនបទ ។

ឯកតត្ថូច អស់លោក លោកស្រី ជាតិទេសចរ !

គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅគ្រប់ភូមិភាគនៃប្រទេស ដើម្បីឈានឆ្ពោះទៅរកការគ្រប់គ្រង ការអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចេរភាព ។ ធនធានធម្មជាតិគឺជាប្រភពធនធានមួយដ៏សំរេក និង

មិនចេះរឹងស្លូតប្រសិនបើយើងចេះរក្សា គ្រប់គ្រងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់
ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ។ កន្លងមកនេះ ធនធានធម្មជាតិរបស់យើងដូចជា ព្រៃឈើ ប្រភព
ទឹកដីត្រីជាដើម ត្រូវបានរងនូវការបំផ្លិចបំផ្លាញយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ តាមរយៈអាណាធិបតេយ្យដូច ជាការទន្ទ្រានកាន់
កាប់ដីធ្លីការកាប់ឈើល្មើសច្បាប់ជាដើមដែលកត្តាធ្វើឱ្យជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនយើងជួបប្រទះនូវការ
លំបាកក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍន៍នូវសេដ្ឋកិច្ចសង្គមនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ កត្តាចំបងមួយក្នុងចំណោម កត្តា
សំខាន់ៗជាច្រើនដើម្បីគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិឱ្យមាននិរន្តរភាពគឺតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងទូលំទូលាយពី
សំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានក្នុងការការពារគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ ធនធានទាំងនេះប្រកប
ដោយចេរភាព ។

ដូចអស់លោកលោកស្រីបានជ្រាបស្រាប់ហើយថា បច្ចុប្បន្ន នេះសហគមន៍ព្រៃឈើ កំពុង
រីកដុះដាលយ៉ាងច្រើននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាហើយកម្មវិធីនេះគឺជាការប្រគល់សិទ្ធិនិង អំណាច ទៅឱ្យ
សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះស្របតាមគោលនយោបាយ វិមជ្ឈការ
របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធិពរជ័យជូនគណៈអធិបតី ឯកឧត្តម អស់លោក លោកស្រី ភ្ញៀវជាតិ និង
អន្តរជាតិទាំងអស់ នូវពុទ្ធពរទាំងប្រាំប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងបដិភាណៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាត
ឡើយនិងសូមប្រកាសបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផែនការ គ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ
ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ !

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខេត្តសៀមរាប

ការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្ត

របាយការណ៍អ្នកសម្របសម្រួលផលិតផលនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

លេខ : ្រប្រះ

ស្តីពីផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ

ការបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ និងមន្ត្រីការិយាល័យជលផលក្នុងការអនុវត្តន៍ការងារសហគមន៍ព្រៃឈើ និងសហគមន៍នេសាទ ត្រូវបានរៀបចំឡើងនៅការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្តពីថ្ងៃទី ១៨-២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ ។ វគ្គនេះត្រូវបានគាំទ្រពីគំរោងកម្មវិធី ADESS ឆ្នាំ២០០៣ សហការអនុវត្តដោយការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ និងអង្គការ FAO ។

I. សេចក្តីផ្តើម

- ប្រធានមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទខេត្ត ១នាក់ ជាគណៈអធិបតី
- ប្រធានការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្ត ១នាក់ ជាគណៈអធិបតី
- អ្នកត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃគំរោងបច្ចេកទេសកសិកម្ម ១នាក់ ជាគណៈអធិបតី
- សិក្ខាភាមកពីបណ្តាផ្នែក និងស្រុក សរុប ២៤ នាក់
- មន្ត្រីរុក្ខា-ប្រមាញ់ ១៥ នាក់
- មន្ត្រីជលផល ៤ នាក់
- មន្ត្រីកសិកម្មស្រុក ៥ នាក់
- អ្នកសម្របសម្រួលសហគមន៍ព្រៃឈើ ៥ នាក់

II. គោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

- បង្កើនសមត្ថភាពយល់ដឹង និងបទពិសោធន៍ជុំវិញការងារសហគមន៍ព្រៃឈើ ឬ សហគមន៍នេសាទ
- វិធីសាស្ត្រ ឬ មធ្យោបាយផ្សេងៗដើម្បីរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍

III. វិធីសាស្ត្រ

- ការធ្វើបទបង្ហាញ
- សំណួរបំផុសគំនិត
- ក្រុមពិភាក្សា
- សិក្សានៅមូលដ្ឋានតាមរយៈទស្សនៈកិច្ចសិក្សា
- ល្បែងកំសាន្ត

IV. លទ្ធផលរំពឹងទុក

- ទទួលបានចំណេះដឹងថ្មីដើម្បីចុះអនុវត្តព្រៃឈើអំពីការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍
- យកចំណេះដឹងទៅផ្សព្វផ្សាយ អនុវត្តនៅមូលដ្ឋានរៀងៗខ្លួន
- ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាពីអ្នកសម្របសម្រួលនៅកន្លែងផ្សេងៗ

V. លទ្ធផលអនុវត្តតាមកម្មវិធី

◆ ថ្ងៃទី១៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣

- មតិស្វាគមន៍នៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើដោយលោក ឯម មុនី ប្រធានការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្តសៀមរាប
- មតិបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលរបស់លោក តាត ប៊ុនឈឿន ប្រធានមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាប្រធានគំរោងកម្មវិធី ADESS ឆ្នាំ២០០៣

បន្ទាប់មកទៀតលោកប្រធានមន្ទីរបានពន្យល់ និងផ្តល់ជាអនុសាសន៍ដល់អង្គការសិក្ខាសាលានៅចំណុចសំខាន់ៗចំនួន

៤ សំរាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ ដូចមានខាងក្រោម:

១. ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ និង/ឬ នៅក្នុងការអនុវត្តផែនការ
២. ពង្រឹងសមត្ថភាព និងផ្សព្វផ្សាយប្រជាជនឱ្យយល់ដឹងអំពីការងារសហគមន៍
៣. គណៈកម្មការសហគមន៍មិនបានពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង ឬ ដឹកនាំផ្នែកផ្សេងៗឱ្យរឹងមាំដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន
៤. ខិតខំយកចិត្តទុកដាក់ លើគំរោងបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគមន៍ រកមុខវិជ្ជា ឬ មុខរបរឱ្យសមាជិកសហគមន៍ផ្សេងៗដើម្បីបង្កើតស្បៀងរបស់ពួកគាត់នៅមូលដ្ឋាន

ក្រោយពីការបង្ហាញពីគោលបំណង វិធីសាស្ត្រ និងលទ្ធផលរំពឹងទុករួចមក វគ្គទាំងមូលបានចាប់ផ្តើមដំណើរការងាររបស់ខ្លួនតាមកម្មវិធីដូចខាងក្រោម:

- ◆ ទស្សនៈទានសំខាន់ៗ និងគោលនយោបាយស្តីពីសហគមន៍ព្រៃឈើ
  - ហេតុអ្វីចាំបាច់កែទម្រង់វិស័យព្រៃឈើ?
  - ហេតុអ្វីបានជាមានបញ្ហាទាំងអស់ខាងលើនេះកើតឡើង?
  - ស្ថានភាពធនធានធម្មជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្នយ៉ាងណាដែរ?
  - ដូចម្តេចដែលហៅថាការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើដោយសហគមន៍?
- ◆ ដំណើរការនៃការរៀបចំសហគមន៍ព្រៃឈើ
  - ជ្រើសរើសទីតាំង
  - ករណីសិក្សា
  - ពិភាក្សា

- សិក្ខាសាលា
- ផែនទីដោយមានការចូលរួម
- លក្ខន្តិកៈសហគមន៍
- ផែនការគ្រប់គ្រង
- កិច្ចព្រមព្រៀងសហគមន៍

◆ វិធីសាស្ត្រ PRA ដែលទាក់ទងទៅនឹងដំណើរការរៀបចំសហគមន៍ព្រៃឈើ:

- និយមន័យនៃ PRA
- គោលបំណងនៃ PRA
- ការរៀបចំវិធីសាស្ត្រនៃការប្រមូលព័ត៌មាន
- ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ PRA
- ការកសាងទំនុកចិត្ត
- អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់
- ការអង្កេតផ្ទាល់
- ផែនទីដោយមានការចូលរួម
- ពុំនុះកាត់តំបន់
- ប្រតិទិនតាមរដូវកាល
- សម្ភាសន៍ជាផ្លូវការ និងពាក់កណ្តាលផ្លូវការ

◆ សំណួរពិភាក្សា

១. តើព័ត៌មានអ្វីខ្លះដែលត្រូវប្រមូលសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើ?
២. តើឧបករណ៍ PRA អ្វីខ្លះដែលប្រើប្រាស់សំរាប់ប្រមូលព័ត៌មាន?

◆ ដំណើរការនៃការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង

១. រៀបចំឯកសារ ឧបករណ៍ និងសំភារៈផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធ
២. ជ្រើសរើសអ្នកចូលរួម
៣. បណ្តុះបណ្តាល
៤. គូសផែនទីដោយមានការចូលរួម
៥. បែងចែកតំបន់-អនុតំបន់
៦. អង្កេតផ្ទៀងផ្ទាត់តំបន់-អនុតំបន់
៧. សារពើភ័ណ្ឌដោយមានការចូលរួម
៨. ការបង្ហាញលទ្ធផលសារពើភ័ណ្ឌ

៩. សរសេរផែនការគ្រប់គ្រង

១០. ពិនិត្យ និងឆ្លងផែនការគ្រប់គ្រង

១១. ការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ

◆ ថ្ងៃទី១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣

ដំណើរទស្សនៈកិច្ចសិក្សាទៅកាន់សហគមន៍ព្រៃឈើភូមិគ្រែងលិច ឃុំត្បែង ស្រុកបន្ទាយស្រី ត្រូវបានបែងចែកជា

៣ ក្រុម ដើម្បីពិភាក្សាលើប្រធានបទសំរាប់ទស្សនៈសិក្សា រួមមាន៖

- ឧទ្ទេសនាមក្រុម និងបង្ហាញពីគោលបំណងនៃទស្សនៈកិច្ចសិក្សា
- គូសផែនទីដោយមានការចូលរួម កំណត់តំបន់-អនុតំបន់ និងពិភាក្សាជាមួយសហគមន៍អំពីធនធានសំខាន់ៗ ដែលមាននៅក្នុងតំបន់នីមួយៗ របៀបផ្ទៀងផ្ទាត់តំបន់
- អនុវត្តផ្ទាល់នៅក្នុងតំបន់ព្រៃឈើ ដោយដាក់តាងឡូត៍គំរូ ធ្វើសារពើភ័ណ្ណ និងវិភាគទំរង់ព្រៃ
- កំណត់បញ្ហាសំខាន់ៗដែលកើតមានឡើង និងដំណោះស្រាយរបស់សហគមន៍
- បង្ហាញលទ្ធផលដល់សហគមន៍

◆ ថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣

❖ ពិនិត្យ និងឆ្លងផែនការគ្រប់គ្រងជាមួយសហគមន៍

- សេចក្តីផ្តើម
- គោលបំណង
- វិធីសាស្ត្រ
- ចំណុចដែលត្រូវធ្វើការពិនិត្យ និងឆ្លង
  - ការបែងចែកតំបន់-អនុតំបន់
  - ទីតាំងព្រំប្រទល់ និងឈ្មោះតំបន់-អនុតំបន់
  - ការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រង
  - ផែនការសកម្មភាព
  - តួនាទីភារកិច្ច

❖ សេចក្តីផ្តើមអំពីការគ្រប់គ្រងទំនាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (និយមន័យ ទស្សនៈទាន ប្រភេទទំនាស់)

១. និយមន័យអំពីទំនាស់
២. និយមន័យដំណោះស្រាយ
៣. ប្រភេទនៃទំនាស់
៤. មូលហេតុនៃទំនាស់
  - ◆ ឧទាហរណ៍អំពីមូលហេតុនៃទំនាស់

- ទំនាស់ក្នុងការកំណត់ព្រំប្រទល់សហគមន៍ព្រៃឈើ
- ទំនាស់បណ្តាលមកពីការកំណត់ប្រភេទឈើបណ្តុះក្នុងថ្នាល និងការដាំឈើក្នុងសហគមន៍
- ទំនាស់កើតឡើងក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងការអនុវត្តន៍
- ទំនាស់កើតឡើងក្នុងការអនុវត្តន៍ការងារមូលដ្ឋាន

៥. ការដោះស្រាយទំនាស់ដោយផ្អែកលើច្បាប់

៦. វិធីដោះស្រាយទំនាស់

- គោលគំនិតសំខាន់ៗមួយចំនួនសំរាប់ធ្វើការដោះស្រាយទំនាស់

៧. តួនាទីមន្ត្រីសម្របសម្រួលក្នុងការដោះស្រាយទំនាស់

៨. កត្តាសំខាន់ៗអ្វីខ្លះសំរាប់ជួយដោះស្រាយទំនាស់

VI. សន្និដ្ឋាន

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅអស់រយៈពេល ៣ ថ្ងៃដល់មន្ត្រីចូលរួមពី ភារិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ ភសិកម្មស្រុក និងជលផល អាចវាយតម្លៃបានថា:

ក. ផ្នែកគំនិត និងទ្រឹស្តី

សិក្ខាកាមមានសេចក្តីក្លាហានក្នុងការបញ្ចេញគំនិតយោបល់បានគ្រប់ៗគ្នា និងការផុសផុលល្អ ៧០% ។

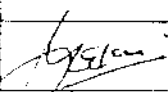
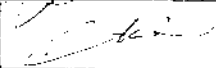
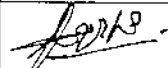
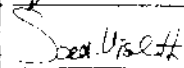
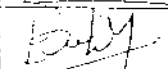
ខ. ការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែង

សហការបានល្អ ចេះយកទ្រឹស្តី ឯកសារ បទពិសោធន៍ និងការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងបានល្អ ៧០% ។

សៀមរាប ថ្ងៃទី ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣

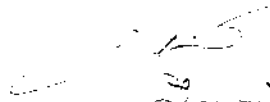
ប្រធានភារិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្ត

វគ្គបរាង គ្រូឧទ្ទេសនាម ក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលពីការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ
ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣
ទេវសាលប្រជុំការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្ត

ល.រ	នាម គោត្តនាម	ភេទ	តួនាទី / អង្គភាព	ហត្ថលេខា
១	ឯម មុនី	ប្រុស	ប្រធានការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់	
២	ប្រាក់ មារីណា	ប្រុស	ប្រធានផ្នែកសហគមន៍	
៣	សីម សុផិ	ប្រុស	បុគ្គលិកការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់	
៤	គង់ បូរារុច	ប្រុស	បុគ្គលិកការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់	
៥	ឃីន សុគុណ វិសិដ្ឋ	ប្រុស	បុគ្គលិកមន្ទីរបរិស្ថាន ខេត្ត	
៦	ឡាន ពុទ្ធី	ប្រុស	បុគ្គលិក មន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត	

សៀមរាប ថ្ងៃទី 18 ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣

អ្នកធ្វើតារាង

 ១៧ ០៧ ០៣

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិស័យសេវាសង្គមស្របចំនៃការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ក្រសួង

ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣

ទេវសាលប្រជុំការិយាល័យក្រសួង ប្រមាញ់ខេត្ត

ល.រ	នាម តោត្តនាម	ភេទ	អង្គភាព	ហត្ថលេខា	
				ព្រឹក	ល្ងាច
១	សួន វ៉ាន់ដា	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ ជីក្រែង		
២	ស៊ុត ធនា	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ ជីក្រែង		
៣	ដួង សារឿន	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ ជីក្រែង		
៤	ឡាយ ធីនី	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ ជីក្រែង		
៥	ចាន់ សែន	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ ជីក្រែង		
៦	ថ្នាង សំអាត	ប្រុស	កសិកម្មស្រុកស្វាយលើ		
៧	កុង ម៉ារ៉ា	ប្រុស	សង្កាត់រុក្ខា-ប្រមាញ់ ស្វាយលើ		
៨	ពៅ សោភ័ណ	ប្រុស	សង្កាត់រុក្ខា-ប្រមាញ់ សុទ្រនិតម		
៩	សាំង វង្សសិរិទ្ធ	ប្រុស	សង្កាត់ រុក្ខា-ប្រមាញ់ សុទ្រនិតម		
១០	សុខ វិបុលវិទ្ធ	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ បន្ទាយស្រី		
១១	អក សិ	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ បន្ទាយស្រី		
១២	អ្នកស្រី យិន សុខឡាំ	ស្រី	កសិកម្ម ស្រុកបន្ទាយស្រី		
១៣	ឡាន់ សេរី	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ បន្ទាយស្រី		
១៤	អ៊ុក វ៉ាន់ នី	ប្រុស	ផ្នែករុក្ខា-ប្រមាញ់ បន្ទាយស្រី		
១៥	ម៉ុង ប៊ុនលីម	ប្រុស	សង្កាត់រុក្ខា-ប្រមាញ់ ស្រីស្នំ		
១៦	អ៊ុន នៅ	ប្រុស	កសិកម្ម ស្រុកស្រីស្នំ		
១៧	នួន ប៊ុនថាន	ប្រុស	សង្កាត់រុក្ខា-ប្រមាញ់ ស្រីស្នំ		
១៨	ខោ សុចិត្រា	ប្រុស	សង្កាត់ រុក្ខា-ប្រមាញ់ ស្រីស្នំ		
១៩	ម៉ៅ មុនី	ប្រុស	សង្កាត់រុក្ខា-ប្រមាញ់អង្គរជុំ		
២០	ខៀវ មេត	ប្រុស	សង្កាត់រុក្ខា-ប្រមាញ់ អង្គរជុំ		

សៀមរាប ថ្ងៃ ទី 18 ខែ 6 . ឆ្នាំ ២០០៣

អ្នកធ្វើតារាង

ស៊ីម សុន

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលការងារស្រាវជ្រាវស្រុកស្រែចម្ការ

ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣

ទេសាធិបតីការិយាល័យស្រុកស្រែចម្ការ

ល.រ	នាម តោត្តនាម	ភេទ	អង្គភាព	ហត្ថលេខា	
				ព្រឹក	ល្ងាច
១	និត សារ៉ាវុធ	ប្រុស	ការិយាល័យជលផលខេត្ត		
២	រស់ សុទ្ធី	ប្រុស	ការិយាល័យជលផលខេត្ត		
៣	អ៊ុន ប៊ុនឡុង	ប្រុស	ការិយាល័យជលផលខេត្ត		
៤	តាន់ ថៃសាន	ប្រុស	ការិយាល័យជលផលខេត្ត		

សៀមរាប ថ្ងៃទី ១៨ ខែ ៦ ឆ្នាំ២០០៣

អ្នកធ្វើតារាង

១៧ ៧ ២០០៣

សុទ្ធតារា

របស់ប្រធានបន្ទីរកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទខេត្ត
ក្នុងឱកាសបិទវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ

ពីថ្ងៃទី២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣

សូមគោរព.....

សូមគោរព អស់លោក លោកស្រី ជាតិក្រាម

ក្នុងឱកាសនៃថ្ងៃបញ្ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេល ៣ ថ្ងៃ ស្តីពីផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើដ៏មាន
សារៈសំខាន់នេះបានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងសកម្ម ហើយបានទទួលលទ្ធផលជាវិជ្ជមានក្នុងទម្រង់នេះ ។

តាមនាមឱ្យមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្នុងនាមខ្ញុំផ្ទាល់ ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការកោតសរសើរ
ដោយស្មោះស្ម័គ្រចំពោះលោក លោកស្រី ដែលជាមន្ត្រីមកពីការិយាល័យរុក្ខាប្រមាញ់ខេត្ត មន្ត្រីជលផល និងមន្ត្រី
កសិកម្មស្រុក បានខិតខំប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រ ផ្លាស់ប្តូរយោបល់ ពិភាក្សានានា ដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទស្តីពី
ផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះក្រុមសម្របសម្រួលសហគមន៍ព្រៃឈើខេត្ត ដែលបាន
ខិតខំប្រឹងប្រែងរៀបចំចាត់ចែង និងរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទទួលបានជោគជ័យ ។

ដោយយោលទៅលើរបាយការណ៍បូកសរុបនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី ផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ
បានបង្ហាញអោយឃើញថា អស់លោក លោកស្រី បានខិតខំប្រឹងប្រែង ផ្លាស់ប្តូរយោបល់ ពិភាក្សាគ្នាទៅវិញទៅ
មកយ៉ាងល្អិតល្អន់ដោយមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ជាហេតុធ្វើអោយបានសម្រេចនូវយុទ្ធសាស្ត្រ ហើយអាចយកទៅ
អនុវត្តក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ដើម្បីលើកស្ទួយនូវជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនយើង ជាពិសេសបងប្អូនដែលរស់នៅ
តំបន់ដាច់ស្រយាល ហើយស្របទៅនឹងគោលនយោបាយកែទម្រង់វិស័យព្រៃឈើរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយរក្សានូវ
វិន័យបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។ តាមរយៈការអនុវត្តន៍សកម្មភាពសហគមន៍
ព្រៃឈើរយៈពេលកន្លងមក យើងបានទទួលបទពិសោធន៍ជាច្រើនក្នុងការងារសហគមន៍ ហើយតាមរយៈនេះ យើងមាន
ត្រូវជាច្រើនចុះសម្របសម្រួលការងារនេះ ហើយនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះដែរ យើងក៏បានជជែក និងយល់ដឹងអំពី
ការងារសហគមន៍ព្រៃឈើបន្ថែមទៀត ។ ដូច្នេះចំណុចសំខាន់នោះ ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើដែលជាដំណើរការ
យជ័យអង្វែង និងទាមទារឱ្យមានការតស៊ូព្យាយាមបន្ថែមទៀតដើម្បីជំរុញការចូលរួមពីសហគមន៍មូលដ្ឋាន ហើយ
ត្រូវសម្របសម្រួលត្រូវយល់ដឹងពីតួនាទីរបស់ខ្លួន គឺយើងជួយសម្របសម្រួលនៅពេលដែលសហគមន៍មានបញ្ហា ។

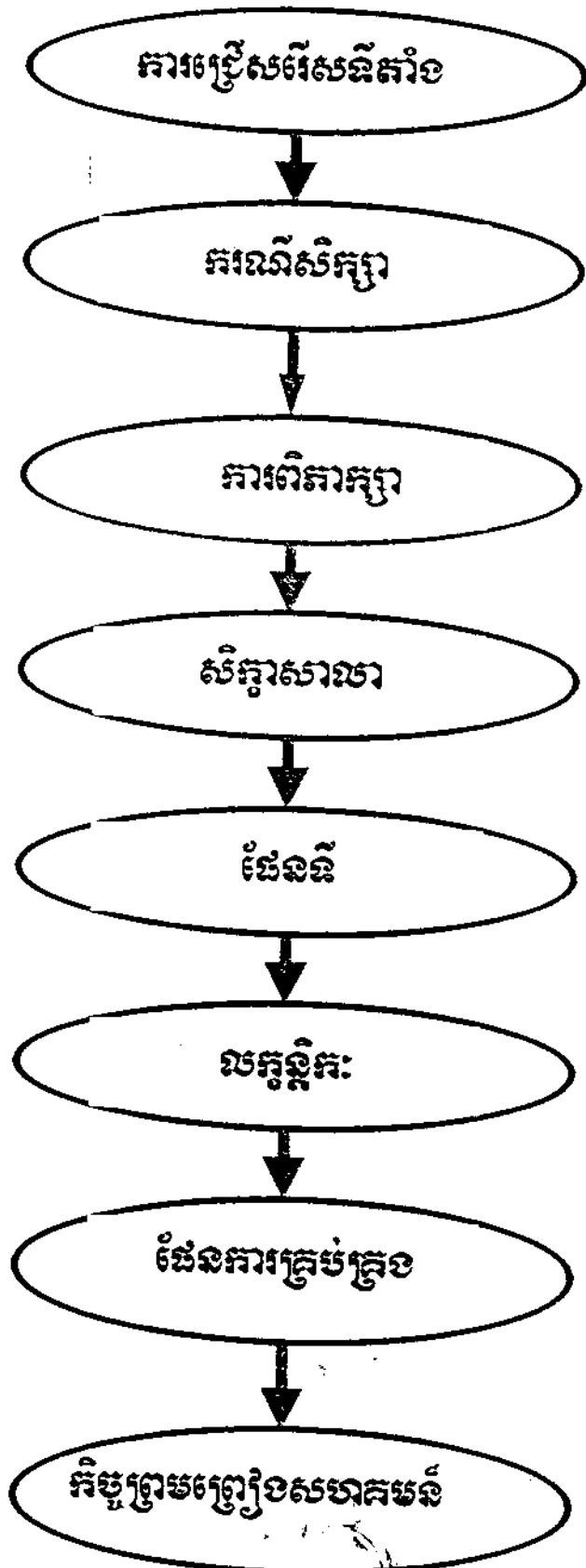
ជាពិសេសទៅទៀត វគ្គបណ្តុះបណ្តាលបានធ្វើឱ្យមានការចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងទៅលើការអភិវឌ្ឍន៍ធនធាន
ព្រៃឈើដោយមានការចូលរួមរបស់ប្រជាជននៅមូលដ្ឋានទៅលើផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ និងដើម្បីធានានូវ
ការប្រើប្រាស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋាន និងចូលរួមចំណែកជាមួយរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ស្របតាម
គោលនយោបាយវិមជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់គណៈអធិបតី ភ្ញៀវភិក្ខុយស សិក្ខាកាមទាំងអស់ដែលបានចូលរួម និង
បញ្ចេញមតិយោបល់ ហើយនាំឱ្យវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះប្រព្រឹត្តទៅប្រកបដោយជោគជ័យ ។ ខ្ញុំសូមសិទ្ធិពរជ័យជូន
អស់លោក លោកស្រី ទទួលបាននូវពុទ្ធពរទាំង ៥ ប្រការ គឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងបដិភាណៈ កុំបី
ឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ និងសូមប្រកាសចិវវគ្គបណ្តុះបណ្តាលចប់ពិពេលនេះតទៅ ។

ដំណើរការបង្កើតសហគមន៍កម្រិតខ្ពស់

២០២០-២០២៥

11/11/2020

១. ការជ្រើសរើសទីតាំង

- សហគមន៍មូលដ្ឋានមានការចាប់អារម្មណ៍និងស្នើសុំ
- តំបន់ដែលមានប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបែបទំនាមទំលាប់
- តំបន់ដែលគ្មានជំលោះក្នុងការកាន់កាប់ដីធ្លី.....
- អ្នកប្រើប្រាស់ធនធានទាំងអស់ស្ថិតនៅក្នុងសហគមន៍តែមួយ

២. ករណីសិក្សា

- ប្រវត្តិព្រៃឈើ
- ការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និង កម្មសិទ្ធិដីធ្លី
- ការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើ
- ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងតាមបែបទំនៀមទំលាប់
- ជំលោះនៅក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើ
- ដំណោះស្រាយដែលត្រូវអនុវត្តដោយសហគមន៍

៣. ការពិភាក្សា

ពិភាក្សាដាច់ដោយឡែកជាមួយអ្នកប្រើប្រាស់ព្រៃឈើផ្សេងៗពីគ្នា

បញ្ជាក់រាប់ធ្វើការពិភាក្សា រួមមាន : អ្នកណាជាអ្នកប្រើប្រាស់ព្រៃឈើ .សំរាប់គោលបំណងអ្វី

កំរិតនៃការទាញយកផលព្រៃឈើ .ផ្ទៃដីសរុប .ព្រំប្រទល់ .បញ្ហានានា និង ជំរើសនៃការគ្រប់គ្រង

ជ្រើសរើសតំណាងក្រុមដែលចាប់អារម្មណ៍

សិក្ខាសារ

អ្នកប្រើប្រាស់ព្រៃឈើទាំងអស់ត្រូវចូលរួមក្នុងអង្គសិក្ខាសាលា ។ គោលបំណងរបស់សិក្ខាសាលា

ត្រូវឈានទៅកាន់និតស្របគ្នាមួយ លើបញ្ហាព្រំប្រទល់ព្រៃឈើសហគមន៍ សកម្មភាពគ្រប់គ្រង

ព្រៃបែងចែកដីព្រៃ ការបង្កើតគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ការបែងចែកផលប្រយោជន៍

ការបង្កើតលក្ខន្តិកៈ ។

៥. ផែនទី

- ការគូសផែនទីពង្រាងតាមបែបចូលរួម ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយមានការចូលរួមពីប្រជាជនមូលដ្ឋាន
- ផែនទីបច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់ GPS ត្រូវបានរៀបចំ និងពិភាក្សាជាមួយប្រជាជនមូលដ្ឋានដោយមានការពិនិត្យជាក់ស្តែងនៅតាមព្រៃឈើ ។

៦. លក្ខន្តិកៈ

- លក្ខន្តិកៈត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយមានការសំរបសំរួល ពីមន្ត្រីជំនាញ
- លក្ខន្តិកៈផ្តោយលើការប្រើប្រាស់ព្រៃឈើ សកម្មភាព គ្រប់គ្រង តួនាទីប្រសំគណៈកម្មាធិការ និងការបែងចែកផលប្រយោជន៍
- រៀបចំលក្ខន្តិកៈត្រូវផ្អែកលើស្ថានភាពព្រៃជាក់ស្តែង
- លក្ខន្តិកៈត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញជាមួយសហគមន៍ ហើយត្រូវបានយល់ច្បាស់ និងទទួលយកដោយសហគមន៍
- លក្ខន្តិកៈត្រូវបានដាក់ជូនពិនិត្យ និងសំរេចទៅអភិបាលខេត្ត និងក្រសួងតាមរយៈអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

៧. ផែនការគ្រប់គ្រង

ផែនការនេះត្រូវបានរៀបចំជាមួយសហគមន៍ បន្ទាប់ពីធ្វើការវិភាគ ទៅលើតំរូវការ នានារបស់អ្នកប្រើប្រាស់ និងស្របតាមស្ថានភាពព្រៃ ហើយគោរពតាមលក្ខន្តិកៈ និងច្បាប់ផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើ ។

៨. កិច្ចព្រមព្រៀងសហគមន៍

កិច្ចព្រមព្រៀងសហគមន៍ត្រូវបានរៀបចំឡើងរវាងសហគមន៍ និងស្ថាប័នជំនាញ ដើម្បីធ្វើការឯកភាព រវាងរយៈពេល . ការអនុវត្តន៍ និងការបែងចែកផលប្រយោជន៍ ។

ឧបទ្វេនៃការប្រមូលព័ត៌មានដោយការចូលរួម (PRA)

ដំណើរការរៀបចំសហគមន៍ព្រៃឈើ

PRA : (Participatory Rural Assessment)

I- និយមន័យ : ការប្រមូលព័ត៌មានដោយការចូលរួម ជាវិធីដែលប្រើប្រាស់ ឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រក្នុងកិច្ចសហការណ៍ រវាងមន្ត្រី និងសហគមន៍ មូលដ្ឋាន ដើម្បី ស្រាវជ្រាវ ប្រមូល និងចងក្រងព័ត៌មាន ការកំណត់បញ្ហា និងលទ្ធភាព សំរាប់ធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងសហគមន៍ អំពី :-

- 📁 . ជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន
- 📁 . ការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ
- 📁 . សេដ្ឋកិច្ចសង្គម បរិស្ថាន
- 📁 . ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

II- គោលបំណង :

- ☺ . ស្វែងយល់ និងរៀនសូត្រដោយផ្ទាល់ពីសហគមន៍មូលដ្ឋាន
- ☺ . ផ្តល់ព័ត៌មានទៅដៃគូសំរាប់ពិនិត្យ កែលំអ និងរកយុទ្ធសាស្ត្រ
- ☺ . ផ្សព្វផ្សាយដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ចូលរួមកែលំអ និងអភិវឌ្ឍន៍តាមជំនាញ
- ☺ . កែលំអជីវភាពរស់នៅ របស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន
- ☺ . វិភាគ ដោះស្រាយនិងផ្តល់អនុសាស្ត្រ សំរាប់ធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងមូលដ្ឋាន ។

III- ការរៀបចំវិធីសាស្ត្រប្រមូលព័ត៌មាន ជាទូទៅមាន៣ វិធីដូចជា :-

- + វិធីសាស្ត្រ ជ្រើសរើសទីកន្លែង និងសំណាក
- + វិធីសាស្ត្ររៀបចំបញ្ជីសំណួរ

+ និងវិធីសាស្ត្រប្រើប្រាស់ ឧបករណ៍ (TOOL) ដែលនិយមដូចជា ៖

- SSI : (Semi Structured Interview) សំភាសន៍ពាក់កណ្តាលរៀបរយ
- Checklist : បញ្ជីចំណុចគោល
- Trend Analysis : សំរាប់វិភាគពីបំរើបំរួលនិងព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ
- Calendar : សំរាប់មើលពីពេលវេលា ..
- Mapping : ផែនទី និងការប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងតំបន់
- Transect : គំនូសតាងកាត់តំបន់តាមលក្ខណៈភូគូណៈភូគេសាស្ត្រ
- Problem Ranking : ចំណាត់ថ្នាក់បញ្ហា
- Problem Tree : វិភាគបញ្ហាទំរង់ដើមឈើ

ការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងការប្រមូលព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើយើងបានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រសំខាន់ៗមួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ PRA ៖

វិធីសាស្ត្រ PRA អាចប្រើប្រាស់ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពជាក់ស្តែងនិងគោលបំណងនៃសកម្មភាពនោះ ។

វិធីសាស្ត្រនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ ឧបករណ៍ (TOOL) រួមមាន ៖

១. ការកសាងទំនុកចិត្ត

ទស្សនៈ :

ដើម្បីធ្វើការជាមួយសហគមន៍អោយ មានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ មន្ត្រីដែល ធ្វើការនៅមូលដ្ឋាននោះ ត្រូវចេះបង្កើនទំនុកចិត្ត ពីសហគមន៍មូលដ្ឋានអោយជឿជាក់លើខ្លួន ។

គោលបំណង:

☺ ដើម្បីអោយដឹងលក្ខណៈ និងស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃសហគមន៍

☺ បង្កើនភាពស្រុះស្រួលនៅពេលធ្វើការជាមួយសហគមន៍

☺ ទាក់ទងគ្នាល្អ ទិន្នន័យម្រមូលបានប្រកបដោយបរិមាណ និងគុណភាព

វិធីសាស្ត្រ :

- * រួសរាយ ពាក់ទាក់ ។
- * បង្កើនចំណងទាក់ទង ជាមួយសហគមន៍ ប្រធានភូមិ មេឃុំ គ្រូបង្រៀន ចាស់ទុំក្នុងភូមិ ។
- * ប្រើប្រាស់ភាសា អ្នកភូមិ (បើអាច)
- * ចែកជាក្រុមផ្តល់ឱកាសក្នុងការផ្តល់ មតិ យោបល់ ទស្សនៈ
- * ត្រូវលើកទឹកចិត្ត ដល់អ្នកចូលរួមផ្តល់មតិ

២. អ្នកផ្តល់ព័ត៌មាន សំខាន់

និយមន័យ :

ជាប្រជាជនក្នុងសហគមន៍ ដូចជា អ្នកដឹកនាំក្នុងមូលដ្ឋាន ចាស់ទុំក្នុងភូមិ គ្រូបង្រៀន ... ដែល មានចំណេះដឹងអាចផ្តល់ព័ត៌មាន ឬចំណាប់អារម្មណ៍ ដ៏មានតំលៃ និងជាក់ លាក់ ក្នុងមូលដ្ឋាន ។

គោលបំណង :

ដើម្បីបានព័ត៌មានដែលយកជាការបាន និងប្រើប្រាស់ជាគន្លឹះ សំរាប់ ដំណើរ ការ ធ្វើ ការអភិវឌ្ឍន៍ ។

វិធីសាស្ត្រដែលប្រើជាមួយអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់

- ♣ សំភាសន៍ក្រៅផ្លូវការ
- ♣ គូផែនទីដោយការចូលរួម
- ♣ ព័ន្ធកាត់តំបន់
- ♣ កិច្ចពិភក្សា ក្រុមអ្នកប្រើប្រាស់

៧ - សំណួរខ្លី សាមញ្ញ

៧ - ប្រតិទិនសកម្មភាពការងារ

៣. ការសង្កេតផ្ទាល់

ឧស្សនៈ :

ជារឺធីមួយយ៉ាងសំខាន់សំរាប់ប្រមូលព័ត៌មានពេលទស្សនាទីវាល ឬ តំបន់
ផ្សេងៗដើម្បី សង្កេតស្ថានភាពជាក់លាក់ ឬសកម្មភាពណាមួយ ។

គោលបំណង

- ៧. ធ្វើអោយព័ត៌មានដែលប្រមូលបានមានភាពសុក្រិតពីសកម្មភាពនានា
- ៧. ផ្ទៀងផ្ទាត់ព័ត៌មានដែលប្រមូលបាន ។

វិធីសាស្ត្រ

- . ពន្យល់ពីគោលបំណងនិងដំណើរការសង្កេត
- . ពិពណ៌នាពីសកម្មភាពសង្កេត
- . ចែកចាយនូវលទ្ធផលការសង្កេតដល់ក្រុម-សង្កេតទាំងមូល មុនពេល
ដែលទិន្នន័យព័ត៌មានប្រមូលបានដើម្បីប្រែក្លាយទៅជាផ្នែករបាយការណ៍ ។

៤. ផែនទីដោយមានការចូលរួម

ឧស្សនៈ :

ផែនទីជារតុតាងដែលតំណាងអោយវត្ថុពិតនៅលើផែនដី ដែលវត្ថុ នោះមាន
ទីតាំង មានអាប់ស៊ីស អដោនេ ជាកលាក់ មានចំនុចបង្ហាញទិស ច្បាស់លាស់
មាត្រដ្ឋាន កាលបរិច្ឆេត និង សញ្ញាសំគាល់ច្បាស់លាស់ ។

ផែនទីដោយមានការចូលរួម

គឺជាការគូសផែនទីដោយដៃនៅលើក្រដាស លើដី រាបស្មើ .....ដើម្បី

កំណត់ទិសដៅ ទីតាំង និង វត្តុពិតនៅលើផែនទីតែគ្មានបញ្ជាក់ពីអាប័ស៊ីស
អរដោនេនិងមាត្រដ្ឋានច្បាស់លាស់ឡើយ ។

គោលបំណង :

- ៦. ចង់ដឹងប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗនៅក្នុងតំបន់
- ៦. ដឹងពីទីតាំងស្ថានភាពច្បាស់លាស់ក្នុងតំបន់
- ៦. បង្ហាញពីគំនិតយោបល់ ពីអ្នកចូលរួម
- ៦. ប្រជាជនងាយយល់

លក្ខណៈចាំបាច់ក្នុងការគូសផែនទី

- ២. ចំណងជើងផែនទីនិងអាស្រ័យដ្ឋានតំបន់
- ២. សញ្ញាព្រួញបង្ហាញទិស

(ជាទូទៅគេដាក់ទិសខាងជើងនៅផ្នែកខាងលើក្រដាស)

- ២. និមិត្តសញ្ញាសំរាប់សំគាល់ចំនុចដែលចាប់អារម្មណ៍
- ២. ដាក់ឈ្មោះរបស់ក្រុមអ្នកធ្វើផែនទី និងអ្នកចូលរួម
- ២. ដាក់ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ គូសផែនទី ។

៥. ពិន្ទុគោលដៅ

ឧស្សនៈ

ជាការដើរតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ដោយអ្នកស្រាវជ្រាវជាមួយអ្នកផ្តល់ព័ត៌
មានសំខាន់ៗ ឬ អ្នកភូមិ ដើម្បីផ្តិតយក នូវរូបភាពពិតពីបញ្ហា និង កាលៈទេសៈ
របស់ភូមិសាស្ត្រ ស្ថានភាពនៃសហគមន៍ ។

គោលបំណង :

- ៤. ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានពិសោធនភាពភូមិសាស្ត្រនិងរូបសាស្ត្រ
- ៤. ដោយផ្តិតយករូបភាពពិត

៤. ដើម្បីកំណត់តំបន់បំបែកបំប្រែលក្ខណៈនិងលក្ខណៈរូប ដូចជា ដី
ព្រៃឈើ ភ្នំ ផ្លូវទឹក ក្នុងភូមិសាស្ត្របរិស្ថាន

៤. ដើម្បីធ្វើជាចំណុចសំខាន់មួយនៃការចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវប្រព័ន្ធណេកិរ
ការធ្វើផែនការនៅក្នុងភូមិ ។

៤. អ្នកស្រាវជ្រាវធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់ទិដ្ឋភាពភូមិសាស្ត្រគេអាចធ្វើអ
ង្កេតទាំងធម្មជាតិនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្នុងតំបន់

៤. ដើម្បីបញ្ជាក់ភាពខុសគ្នាពីមូលដ្ឋាន តួនាទីបុរស ស្ត្រីក្នុងទំនាក់
ទំនងជាមួយបរិស្ថានធម្មជាតិ (ឧទាហរណ៍ រូបភាព)

វិធីសាស្ត្រនិងគំរូការងារសំរាប់ធ្វើពិនិត្យការងារ

- អ្នកចូលរួម បុរស ស្ត្រី និង អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗ ផ្តល់មតិជា
មួយអ្នកស្រាវជ្រាវ ។
- អ្នកស្រាវជ្រាវអាចពិភាក្សាណូវអ្វីដែល បានឃើញដូចជាដី ទឹក សត្វ
បឹង ភ្នំ ព្រៃឈើ ផ្ទះ ។ល។
- អ្នកស្រាវជ្រាវប្រើការអង្កេត សួរ និង កត់ត្រា ស្វែងរកបញ្ហានិង កាលៈ
ទេសៈដែលទាក់ទងទៅនឹងអ្វីគេបានឃើញ និង កត់សំគាល់នូវរាល់ បំបែក
បំប្រែ ពីតំបន់ខុសៗគ្នា ។
- ព័ត៌មានដែលប្រមូលបាន ត្រូវចងក្រងជាគំនូសតាងដោយស្ថានភាពពិត
ក្នុងតំបន់ ។

៦. ប្រតិទិនការងារជូនការងារ

ឧទាហរណ៍ :

ប្រតិទិនជាឧបករណ៍មួយដែល ត្រូវបង្ហាញពីការផ្លាស់ផ្ទេរ ដែលកើត

រៀបចំដោយ លីម សុផិ ផ្នែកសហគមន៍ព្រៃឈើ ការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ ២០០៣ (៦)

ឡើងក្នុង រយៈពេលមួយឆ្នាំៗ ហើវាមានអត្ថប្រយោជន៍ដោយប្រាប់ថា តើមានអ្វីកើត មានឡើង នៅក្នុងរដូវនីមួយៗ។ ប្រតិទិនប្រើសំរាប់សិក្សាថា តើកសិករប្រកបកិច្ចការងារអ្វីខ្លះ ? ធ្វើតាមពេលវេលានីមួយៗក្នុងមួយឆ្នាំ និង ចំនួនរបស់គេទៅតាមពេលវេលានីមួយៗដែរ ។

គោលបំណង :

- ដឹងពីពេលវេលា និការផ្លាស់ប្តូរជាទំលាប់នៅមូលដ្ឋាន
- សំរាប់ធ្វើផែនការសកម្មភាពការងារផ្សេងៗ

ការធ្វើប្រតិទិនការងារតាមរដូវ

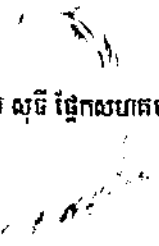
- តើអ្នកភូមិធ្វើអ្វីនៅពេលណា ?
  - នៅពេលណាគេចាប់ផ្តើមដាំនិងទទួលផល?
  - ប្រសិនបើមានដើមឈើហូបផ្លែ នៅពេលណាគេទទួលផលពីវា ?
- នៅពេលយើងបង្កើតបានចំនុចគោលទាំងនេះហើយ វានឹងផ្តល់លទ្ធភាព ងាយស្រួលយ៉ាងច្រើនក្នុងការសាកសួរពីទំលាប់ក្នុងការគ្រប់គ្រងនានាទាក់ទង ទៅតាមរដូវនីមួយៗ ។ (ឧទាហរណ៍ រូបភាព)

៧. សំភាសន៍ (ជាផ្លូវការ និងពាក់កណ្តាលផ្លូវការ)

ឧស្សនៈ :

ជាវិធីមួយក្នុងចំណោមវិធីសំខាន់ៗជាច្រើនដែលបានប្រើក្នុងសហគមន៍ ព្រៃឈើ ។ ព័ត៌មានមានប្រយោជន៍មួយ អាចត្រូវបានទទួលបានដោយការសន្ទនា ជាមួយប្រជាជនពីស្ថានភាពនិងអ្វីដែលចាប់អារម្មណ៍ ។ សំភាសន៍ ពាក់ កណ្តាលផ្លូវការ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមួយបុគ្គលម្នាក់នៃអ្នកផ្តល់ ព័ត៌មាន សំខាន់ៗ ក្រុមចាប់អារម្មណ៍ និង ក្រុមអ្នកភូមិផ្សេងទៀត ។

គោលបំណង:

 រៀបចំដោយ សិម សុចិ ផ្នែកសហគមន៍ព្រៃឈើ ការិយាល័យរក្សា-ប្រមាញ់ ២០០៧

ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានអោយបានត្រឹមត្រូវ និង មានប្រយោជន៍

វិធីសាស្ត្រ សំភាសន៍ ពាក់កណ្តាលផ្លូវការ

- កត់បញ្ជីប្រធានបទក្នុងសៀវភៅដែលធ្វើការនៅមូលដ្ឋាន
- ជ្រើសរើសប្រជាជនធ្វើសំភាសន៍
- សំរាប់ការសំភាសន៍នីមួយៗត្រូវជ្រើសរើសពេលវេលានិងទីកន្លែងអោយបានសមស្រប
- ត្រូវចេះបត់បែនតាមកាលៈទេសៈ
- សួរសំនួរដែលមានការទាក់ទងទៅនិងប្រជាជនដែលកំពុងចូលរួមសំភាសន៍
- ប្រើប្រាស់សំនួរសាមញ្ញ
- ភតិក្រាអោយបានពិស្តារនូវខ្លឹមសារសំភាសន៍
- ពិនិត្យពិច័យព័ត៌មាន

ដំណើរនៃកិច្ចប្រជុំជំរុញសហគមន៍ពិការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងចំពោះ

(ជំហាន ១-២-៣)

គោលបំណង : ប្រមូលផ្តុំគំនិតពីមូលដ្ឋាន ក្រុមអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នកសំរបសំរួលការងារ ដើម្បីពិភាក្សា ឯកភាពលើគោលដៅរួមមួយលើការរៀបចំ ផែនការសកម្មភាព ពេលវេលា និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ។

របៀបវារៈនៃកិច្ចប្រជុំ : អ្នកសំរបសំរួលនៃកិច្ចប្រជុំ ត្រូវកំណត់របៀបវារៈ សំខាន់ៗសំរាប់ដំណើរការនៃកិច្ចប្រជុំ ដូចជា : -

- ការត្រួតពិនិត្យដោយការចូលរួម
- ការបែងចែកតំបន់ អនុតំបន់
- ការចុះអង្កេតផ្ទាល់
- ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើ ដោយការចូលរួម.
- ការរៀបចំចងក្រងជាឯកសារ
- ការពិនិត្យ និងឆ្លងមតិលើផែនការគ្រប់គ្រង
- ការផ្សព្វផ្សាយ អនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រង ។

លក្ខខណ្ឌ : អ្នកចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំ នីមួយៗ ជា គណៈកម្មាធិការ ឬសមាជិកសហគមន៍មូលដ្ឋានក្រុមអ្នកប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើផ្ទាល់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មានការប្រែប្រួលទៅតាមការ កំណត់របស់ក្រុមសំរបសំរួល ដោយមានស្ត្រីចូលរួម ៣០% ។

- ☞ ការបណ្តុះបណ្តាលការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង (៣០-៥០នាក់)
- ☞ ពិភាក្សា និងឆ្លងមតិលើការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង (៣០-៥០នាក់)
- ☞ ការធ្វើធ្វើសារពើភ័ណ្ឌ ដោយមានចូលរួម (១៥-២០ នាក់)
- ☞ ផ្សព្វផ្សាយ ផែនការគ្រប់គ្រង (៣០ ឡើងទៅ .....)

៤. វិធីសាស្ត្រចំណុះប្រជុំនៅមូលដ្ឋាន :

អ្នករៀបចំកិច្ចប្រជុំនៅមូលដ្ឋាន ត្រូវចេះថ្លឹងថ្លែង និងសំរបសំរួល ដំណើរការប្រជុំ ស្របទៅតាមសភាពការជាក់ស្តែង និងកំរិតដែលអាចទទួលយករបស់អ្នកចូលរួម ។ វិធីសាស្ត្រទាំងនេះអាចយកមកអនុវត្ត ហើយទទួលបានការនិយម :-

- ♣ - ឈ្លាសវៃ រហ័សរហួន បត់បែនតាមសភាពការណ៍
- ♣ - រួសរាយ រាក់ទាក់ សុភាពរាបសារ
- ♣ - អត់ច្នត់ និងមានភាពស្និទ្ធស្នាល
- ♣ - បំផុសគំនិត និងតំរូវទិស
- ♣ - គោរពមតិយោបល់ លើកទឹកចិត្តអ្នកចូលរួម
- ♣ - ផ្តល់យោបល់ ធ្វើការប្រៀបធៀប និងបង្ហាញហេតុផល
- ♣ - ការជជែកនិងពិភាក្សា ផ្ទាំងរូបភាព
- ♣ - ឯកសារងាយយល់ ប្រើពាក្យសាមញ្ញ
- ♣ - បែងចែកការទទួលខុសត្រូវ របស់មន្ត្រី

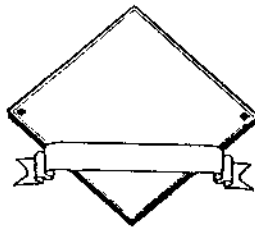
៥. សំភារៈ :

- មន្ត្រីសំរបសំរួល : ស្រាវជ្រាវ ពិនិត្យឯកសារ (ករណីសិក្សា លក្ខន្តិកៈ ផែនទីបច្ចេកទេស ផែនទីដោយការចូលរួម និងផែនទីបែងចែកតំបន់ អនុតំបន់ . តារាងសំរាប់កត់ត្រា)
- សំភារៈៈ ត្រៀមសំភារ ឧបករណ៍ បង្ហាញ (កុំប៉ា ខ្សែណឺឡុង ត្រីវិស័យ ថ្នាំលាបម៉ែត្រ ក្រដាស ស ធំ ហ្វឺត ស្កុត ឯកសារសំរាប់ចែក រូបភាព)
- ជីវភាព : (អាហារសំរិន់ . ភេសជ្ជៈ ទឹក អាហារ ....)

៦. ទីកន្លែងពេលវេលា : អាស្រ័យលើការព្រមព្រៀង ឯកភាពគ្នា
រវាងអ្នកសំរបស់រូល និងអ្នកត្រូវចូលរួមកិច្ចប្រប្រជុំ ។

ទីកន្លែងដែលសមរម្យ គួរជាកន្លែងសាធារណៈ មានទីធ្លាសមស្រប និងជាចំណុចកណ្តាលមួយ
ដើម្បីសំរួលដល់ការធ្វើដំណើរទាំងអស់គ្នា ។

- មណ្ឌលផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម .
- សាលាឆន្ទានភូមិ.
- សាលារៀន .
- ស្នាក់ការឃុំ . .....
- ឯកភាពជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការកំណត់ពេលវេលាមួយសមស្រប ។

ការប្រើប្រាស់ផែនការគ្រប់គ្រង

-ពិនិត្យករណីសិក្សា.លក្ខន្តិកៈ. ផែនទី. ប្រៀបធៀប. ស្ថិតិ. ខ្សែចម្លង. ត្រីវិស័យ. ថ្នាំលាប. ការវាយតម្លៃហានិភ័យ. ការទទួលខុសត្រូវ. កំណត់ពេលវេលា ..... ។

ប្រើប្រាស់សេចក្តីណែនាំ

-ប្រើប្រាស់ប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ពី៣០-៥០នាក់ (ស្រី៣០%)
-បង្ហាញពីគោលបំណងនៃ ការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រង(ប្រើប្រាស់.គ្រប់គ្រង.អភិរក្ស...)
-ដំណើរការអនុវត្តសហគមន៍- ដំណើរការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រង
-ប្រើប្រាស់គំណោងប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ពី១៥-២០នាក់
Tool: Formal discussion
ពិភាក្សា .កសាងទំនុកចិត្ត

បណ្តុះបណ្តាល

-សារពើភ័ណ្ណ -ផ្សែងផ្ទះតំបន់
-ផែនទីដោយមានការចូលរួម
-បែងចែកតំបន់អនុតំបន់ -សរសេរផែនការគ្រប់គ្រង
Tool
-ពិភាក្សា. បទបង្ហាញ
-Game

ផែនទី

-ស្តារផែនទីដោយមានការចូលរួម
-កំណត់ធនធានសំខាន់ៗ
Tool
-ពិភាក្សា . សំភាសន៍ពាក់កណ្តាលផ្លូវការ
ពង្រាងផែនទី .បច្ចេកទេស GPS . GIS

កំណត់តំបន់អនុតំបន់

-បែងចែកតំបន់អនុតំបន់ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈព្រៃ
គោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់
-កំណត់ធនធានដែលមានក្នុងតំបន់អនុតំបន់និងប្រវត្តិ
-ការគ្រប់គ្រង.ការប្រើប្រាស់(តំបន់អនុតំបន់)
Tool
-ពិភាក្សា . សំភាសន៍

ប្រើប្រាស់តំបន់អនុតំបន់

-ពិនិត្យតំបន់អនុតំបន់(ប្រភេទឈើ.ដំណុះ . ដី)
-ពិភាក្សាប្រៀបធៀបតំបន់អនុតំបន់
-ពិនិត្យការតំបន់អនុតំបន់ (Transect Work)
Tool
-អង្កេតផ្ទាល់. ពិនិត្យការតំបន់.
ពិភាក្សា.សំភាសន៍. GPS.GIS

វាយតម្លៃ

-ពិនិត្យផែនទី.ពិនិត្យការតំបន់. ដើម្បីកំណត់ទីតាំងឡូតិ៍និងចំនួនឡូតិ៍
-ដាក់តាំងឡូតិ៍គុំ (១០ម x ១០ម) វាស់រាប់ឈើខ្ពស់ជាង២ម (កំពស់ . អង្កត់ផ្ចិត).កំណត់
ប្រភេទឈើ.ចំនួនឈើ .គុណភាព -ដាក់ឡូតិ៍(៥មx៥ម) នៅក្នុងឡូតិ៍១០មx១០ម ដើម្បី
រាប់រង្វី ផ្សិត ឧសថ សំណាកសត្វ - ដាក់ឡូតិ៍២មx២មនៅក្នុងឡូតិ៍៥មx៥មរាប់ដំបូង
ចម្រុះជាតិដែលទាបជាង២ម និងរាប់ប្រភេទលំប និង គ្រាប់ពូជ

បង្កើតសារពើភ័ណ្ណ

-ប្រភេទឈើ
-ចំនួនឈើដែលមានក្នុងឡូតិ៍គិតជាហិចតា
-ការប្រើប្រាស់និងគ្រប់គ្រង

ប្រព័ន្ធការគ្រប់គ្រង

- ១-សេចក្តីផ្តើម:បង្ហាញពីស្ថានភាពលើកឡើងនូវបញ្ហា ចោទជាសំនួរនិងផ្តល់អនុសាសន៍
- ២-គោលបំណងនៃផែនការគ្រប់គ្រង :៣-ស្ថានភាពសហគមន៍: ឈ្មោះសហគមន៍, ព្រំប្រទល់និងទីតាំង,សមាជិកសហគមន៍,គណៈកម្មាធិការ(រចនាសម្ព័ន្ធនិងបញ្ជីឈ្មោះ)
- ៤-ស្ថានភាពព្រៃឈើ:ឈ្មោះនិងប្រភេទព្រៃ,ទីតាំងនិងព្រំប្រទល់សហគមន៍ព្រៃឈើ(ភ្នំផែនទី),ទំហំនៃសហគមន៍ព្រៃឈើ,ប្រវត្តិព្រៃឈើ,ស្ថានភាពប្រើប្រាស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន
- ៥-ការបែងចែកតំបន់អនុតំបន់,* តំបន់ទី១(ឈ្មោះមូលដ្ឋាន), ផ្ទៃដី,ប្រភេទដី,ស្ថានភាពព្រៃ(Typology), ដំណុះធម្មជាតិ,គោលបំណង, ធនធានសំខាន់ៗ,ការប្រើប្រាស់(ការដកហូត-អាជីវកម្ម),ការគ្រប់គ្រង,លទ្ធផលសារពើភ័ណ្ឌ(លក្ខណៈព្រៃ,ប្រភេទឈើ,ស្តុក,អនុផល...)
- ៦-ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍: ការរៀបចំផ្ទាល់,ដីកឈើ,ពារសាស្ត្រ,សាលារៀន
- ៧-ការអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រង:* តារាងផែនការសកម្មភាពច្រតាវដាំដី,អាជីវកម្ម,ផ្ទុកភ្លើង,ព្រំប្រទល់,ប្រជុំ * ការទទួលខុសត្រូវ * តួនាទីរបស់គណៈកម្មាធិការ
- * ការត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃ / តារាងឧបសម្ព័ន្ធ : ផែនទី , ឈ្មោះសហគមន៍ , លក្ខន្តិកៈ ។

ប្រព័ន្ធការគ្រប់គ្រង

- វិធានឡើងវិញនូវសកម្មភាពដែលបានធ្វើផែនការគ្រប់គ្រង
- ការអានបង្ហាញផែនការគ្រប់គ្រងដល់សហគមន៍
- ការកែសំរួលលើផែនការគ្រប់គ្រងជាមួយសហគមន៍
- ដាក់ជូនផែនការគ្រប់គ្រងទៅស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដើម្បីពិនិត្យនិងសម្រេច

វិធានឡើងវិញ

- វាយតម្លៃលើការដំណើរការនៃសកម្មភាពគ្រប់គ្រង
- រៀបចំផែនការសកម្មភាពបន្ត
- កែសំរួលលើចំនុចខ្លះខាត

ការរៀបចំផែនទីដោយមានការចូលរួម

១. មធ្យមសិក្សា

ការគូសផែនទីពង្រាង ក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់នូវការគូសផែនទីដោយដៃ និងកត់ត្រានូវព័ត៌មានស្តីពីលក្ខណៈរូបសាស្ត្រ និងលក្ខខណ្ឌសង្គមផ្សេងៗដែលមិនប្រាកដនៅតាមផែនទីសាធារណៈ ។ បុគ្គលិកធ្វើការនៅមូលដ្ឋានអាចធ្វើជាទីប្រឹក្សា ឬជាអ្នកសំរេចសំរួលជួយណែនាំសហគមន៍ក្នុងការរៀបចំគម្រោងផែនទីពង្រាង ។

អ្វីទៅជាផែនទីពង្រាងដោយមានការចូលរួម ?

ការគូសផែនទីដោយមានការចូលរួម គឺជាការបង្កើតឡើងនូវការគូសផែនទីពង្រាង ដែលជាតំរូវការរបស់បុគ្គលិក ធ្វើការនៅមូលដ្ឋាន ដោយមានកិច្ចសហការណ៍ជាមួយសហគមន៍ដើម្បីរៀបចំ ផែនទីនេះបានផ្តល់នូវអ្វីៗដែលមិនទាន់បានដឹង ឬការបង្កើតឡើងនូវផែនទីនោះ វាបានកត់ត្រានូវព័ត៌មានផ្សេងៗជាច្រើនអំពីលក្ខណៈរូបសាស្ត្រ និងលក្ខខណ្ឌសង្គម។

មិនដូចគ្នាទៅនឹងការគូសផែនទីពង្រាងទេ ដែលជាទូទៅបុគ្គលិកធ្វើការនៅមូលដ្ឋាន បានគូសផែនទីដោយផ្ទាល់ទៅលើសៀវភៅ ឬក៏

ដោយប្រើក្រដាសផ្តិត ។ ចំណែកការគូសផែនទីដោយមានការចូលរួម
គ្នាដំបូងត្រូវគូសនៅលើដី ក្តារខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសសរធំ ដោយអ្នកភូមិ
ហើយបន្ទាប់មកត្រូវធ្វើការចំលងចូលទៅក្នុងសៀវភៅ ឬក៏ក្រដាសផ្តិត
ដោយបុគ្គលិកធ្វើការនៅមូលដ្ឋាន ។

ការគូរផែនទីដោយមានការចូលរួម មិនមែនផ្តល់តែតំលៃជាព័ត៌មាន
សំរាប់បុគ្គលិកធ្វើការនៅមូលដ្ឋានប៉ុណ្ណោះទេ វាអាច ត្រូវបានប្រើប្រាស់
ដើម្បីទំនាក់ទំនងជាដៃគូរវាងអ្នកភូមិ និងបុគ្គលិកធ្វើការនៅមូលដ្ឋាន
និងផ្តល់អំណាចទៅអោយអ្នកស្រុកក្នុងការទទួល ដើម្បីគ្រប់គ្រង និង
ប្រើប្រាស់ធនធានរបស់សហគមន៍មួយដ៏ជាក់លាក់ ។

២. គោលបំណង

ដើម្បីបង្កលក្ខណៈអោយសមាជិកសហគមន៍ធ្វើអត្តសញ្ញាណ កំណត់
និងបែងចែកព្រំដីការណ៍របស់ធនធានពីអតីតកាល និងបច្ចុប្បន្នកាល
រួមបញ្ចូលចែកសិទ្ធិកាន់កាប់ ប្រើប្រាស់ និងអោយសមាជិកសហគមន៍
ស្រាវជ្រាវសារៈសំខាន់ ។ ទីតាំងដែលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ដូចជានៅ
តាមដីដែលគេដឹងថាមានបទល្មើសច្បាប់ ការបំពុល ការកាប់បំផ្លាញ
ឬ ការបំពុលសត្វព្រៃ... ។ នោះត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ និង
ទីកំណត់ចំណាំអោយបានច្បាស់លាស់ ។

* យល់ច្បាស់អំពីមូលហេតុក្នុងការធ្វើផែនទីដោយមានការចូលរួម ដែលសារៈសំខាន់សំរាប់ការធ្វើផែនការ ជាមួយសហគមន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើ ។

* ដើម្បីជំរុញអោយមានការបង្កើតទំនាក់ទំនងរវាងព័ត៌មាននានា និងទីតាំង " អាកាស " នៃព័ត៌មាននោះ (ឧទាហរណ៍ បង្កើតទំនាក់ទំនងដែលអាចមើលឃើញដល់រវាងធនធាន និងបញ្ហាបំប្លែងកើតមាន)

៣. ចំណាត់សំគាល់នៅលើផែនទី

គ្រប់ផែនទីទាំងអស់ត្រូវបានបង្ហាញ :

- * ចំណាត់ដើមផែនទី រួមបញ្ចូលទាំងទីតាំងរបស់តំបន់នោះ
- * សញ្ញាប្រៀបធៀបបង្ហាញពីទិសដៅ ជាទូទៅទិសខាងជើងត្រូវបានកំណត់ដៅផ្នែកខាងលើផ្ទាំងក្រដាស
- * ផែនទីត្រូវមានសញ្ញាសំគាល់ និងមិត្តសញ្ញា ពាក្យ និងមានពេលខ្លះប្រើស្រមោលពណ៌ ដើម្បីបង្ហាញចំណុច ឬលក្ខណៈទាំងឡាយណាដែលគួរចាប់អារម្មណ៍
- * កំណត់សំគាល់បង្ហាញពីអត្ថន័យរបស់និមិត្តសញ្ញា
- * ដាក់ឈ្មោះអ្នកដែលរៀបចំផែនទី ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ។

៤. ការគូរផែនទីពង្រាង

- * ជ្រើសរើសទីតាំងដោយមើលនូវស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ
- * កំណត់សញ្ញាសំគាល់នៅលើផែនទីពង្រាង
- * ពង្រាងលក្ខណៈដែលចាំបាច់ដទៃទៀតដូចជា ទីជំរក ទឹកជប់ ត្រពាំង កន្លែងឈើសំខាន់ៗ កំរិតសិទ្ធិចូលប្រើប្រាស់ តំបន់វាលទំនាបលិចទឹក តំបន់ចំការពនេចរ វាលស្សូវ ល្អាក់ និងសិទ្ធិកាន់កាប់ តំបន់ ដែលមានទំនាស់.... ។
- * សរសេរឈ្មោះ ឬដាក់ឈ្មោះដល់បណ្តាលក្នុងចំបងៗដូចជា ទីតាំងភូមិ ព្រំប្រទល់ព្រៃ ផ្លូវ តំបន់ អនុតំបន់ បង្គោលព្រំប្រទល់សំរាប់ ផ្លូវចេញចូល..... ។
- * ធ្វើការពិនិត្យពិច័យ និងធ្វើអោយព័ត៌មានទាំងនោះប្រើការបានដោយប្រើប្រាស់ប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗបន្ថែម
- * សំគាល់ : ផែនទីពង្រាងជាទូទៅពុំមានភាពសុក្រិត និងមានមាត្រដ្ឋានជាក់លាក់ បើធៀបទៅនឹងផែនទីដែល ផលិតចេញពីស្ថាប័នជំនាញផលិតផែនទី ។

៥ - ការធ្វើផែនទីអោយមានការចូលរួមចំណែកការឡើងអោយ

- ✧ អភិវឌ្ឍន៍ការយល់ដឹងជាមូលដ្ឋាននៃតំបន់ណាមួយ ដែលយើងនឹងត្រូវធ្វើផែនទី នៅតំបន់នោះជាមុនសិន
- ✧ ពេលវេលានៃការគូសផែនទីត្រូវជ្រើសរើសពេលវេលា យ៉ាងណាអោយវាសមស្របទៅតាមរដូវកាល និងកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃរបស់សហគមន៍
- ✧ ជ្រើសរើសទីតាំងដែលអាចមើលឃើញតំបន់ដែលត្រូវគូសផែនទី
- ✧ ធ្វើការសំរេចចិត្តក្នុងការបង្ហាញ, កំណត់នូវព័ត៌មានទូទៅ, ព័ត៌មានលម្អិត និងមាត្រដ្ឋាន
- ✧ ប្រមូលផ្តុំនូវក្រុមអ្នកព័ត៌មានសំខាន់ៗមបញ្ចូលទាំងបុរស និងស្ត្រី
- ✧ រក្សាក្រុមអ្នកចូលរួមធ្វើផែនទីអោយមានចំនួនតិច
- ✧ ធ្វើការដាក់សញ្ញាសំគាល់នៅលើដី ឬ ក្រដាសសង្កេតបង្ហាញពីលក្ខណៈចំបង និងទិដ្ឋភាពទាំងឡាយដូចជា ផ្លូវទឹក ភូមិ ព្រៃ តំបន់លិចទឹក និងសរសេរឈ្មោះពីលក្ខណៈ និងឈ្មោះតំបន់នោះលើក្រដាសតូចៗ ដាក់នៅក្បែរសញ្ញាសំគាល់ទាំងនោះ
- ✧ លើកទឹកចិត្ត អោយសហគមន៍ចូលរួមគូសផែនទី និងជួយបន្ថែមនូវចំណុចសំខាន់ៗដូចជា ផ្លូវទឹក តំបន់ព្រៃសំខាន់ៗ តំបន់សត្វព្រៃ រស់នៅ ច្រើន ។

* ចំលងផែនទីដែលបានពង្រាងចូលទៅក្នុងសៀវភៅ ដោយដាក់បញ្ចូល
ទាំងកំណត់សំគាល់ផង ។

៦. ការកត់ត្រានូវការធ្វើផែនទីដោយមានការចូលរួម

- * ទីតាំងភូមិសាស្ត្រនៃព្រំប្រទល់
- * ទីតាំង និងឈ្មោះនៃតំបន់នីមួយៗ និងតំបន់មានជំនឿ តំបន់ការពារ
និងតំបន់ដែលមានប្រភេទពិសេស
- * ចំនួនផ្ទះ និងប្រភេទនៃប្រជាជន ដែលផ្លាស់ប្តូរទីតាំងក្នុងតំបន់ព្រៃឈើ
សហគមន៍

៧. ចំណុចត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នរបស់ផែនទីដោយមានការចូលរួម

- * មាត្រដ្ឋានជានិច្ចកាលមិនទៀងទាត់ និងសុក្រិតត្រឹមត្រូវទេ
- * ការគូសផែនទីដោយមានការចូលរួម មិនត្រូវគូសដោយទ្រុកពីគ្នាទេ
- * ចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់នូវព័ត៌មានដែលបានប្រមូលបាន ។ល។

សារពើភ័ណ្ណ

សម្តីផ្តើម

ការធ្វើសារពើភ័ណ្ណព្រៃវាជាការងារមួយ ថ្មីសំរាប់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ក៏ដូចជាក្រុមអ្នកសំរាប់សំរួល ដែរដែល ក្រោយដំណើរការនេះជួបបញ្ហា និងភាពខ្វះចន្លោះ ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ព្រោះថា ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានគំរូសារពើភ័ណ្ណព្រៃឈើណាមួយក្នុងកំរិតសហគមន៍នៅឡើយ ។ ចំណែកស្ថាប័នជំនាញ ប្រកាន់យកលក្ខណៈ ប្រករទេសដែលហួសពីសមត្ថភាពសហគមន៍និងទទួលយក ។ ដូចនេះដើម្បីសំរួលដល់ការធ្វើការ គ្រប់គ្រងព្រៃឈើ សហគមន៍ ទៅបាន លុះត្រាតែទំរង់នៃការធ្វើសារពើភ័ណ្ណមានលក្ខណៈងាយស្រួលដែលអាច អោយសហគមន៍ យល់និង អាច ធ្វើទៅ បានដោយខ្លួនឯង ។

គោលបំណង

ក្នុងការធ្វើសារពើភ័ណ្ណនេះមានគោលបំណង ដូចតទៅ :-

- ១- ដើម្បីដឹងពីបរិមាណ គុណភាព ប្រភេទឈើ និង បរិមាណមាឌឈើក្នុងសហគមន៍ ដែលជា មូលដ្ឋានសំរាប់អោយយើងធ្វើការគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់របស់សហគមន៍ប្រកបដោយចេរភាព ។
- ២- ដើម្បីអោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ធ្វើការពិភាក្សាសំដៅកំណត់ទិសដៅក្នុងការគ្រប់គ្រង ព្រៃឈើ ។និង
- ៣- សហគមន៍មូលដ្ឋានអាចរៀបចំធ្វើផែនការសកម្មភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង ថែរក្សា ការពារ ដាំដុះ និងប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើអោយបានសមស្រប ។

វិធីសាស្ត្រធ្វើសារពើភ័ណ្ណ

ជាទូទៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ភាគច្រើនតែងតែជ្រើសរើស ប្រព័ន្ធសំរាប់រៀបចំ សារពើភ័ណ្ណ ផ្សេងៗគ្នា តាមស្ថានភាពព្រៃ និងស្ថានភាពតំបន់ ។ ជាក់ស្តែងប្រព័ន្ធសំរាប់រៀបចំសារពើភ័ណ្ណ មាន ៣វិធីសាស្ត្រគឺ :-

- ១- ការធ្វើសារពើភ័ណ្ណតាមបែបចែងដុំ
- ២- ការធ្វើសារពើភ័ណ្ណតាមបែបប្រព័ន្ធ
- ៣- ការធ្វើសារពើភ័ណ្ណតាមបែបជ្រើសរើស

ដោយឡែកការធ្វើសារពើភ័ណ្ណដោយមានការចូលរួម ពីសហគមន៍មូលដ្ឋានយើងជ្រើសរើសយក ប្រព័ន្ធទី៣ គឺការដាក់តាំងឡូត៍តុំតាមបែបជ្រើសរើស តាមស្ថានភាពព្រៃជាក់ស្តែងក្នុងសហគមន៍ ។

ការសំរាប់ធ្វើសារពើភ័ណ្ណដោយមានការចូលរួម

ក្នុងការធ្វើសារពើភ័ណ្ណចាំបាច់ត្រូវមានសំភារៈជាច្រើនសំរាប់បំរើអោយការងារនេះរួមមាន :-

១- កំប៉ិ

២- ខ្សែម៉ែត្រ

៣- ត្រីវិស័យ

៤- តារាងសារពើភ័ណ្ណ

៥- GPS

៦- ថ្នាំលាប

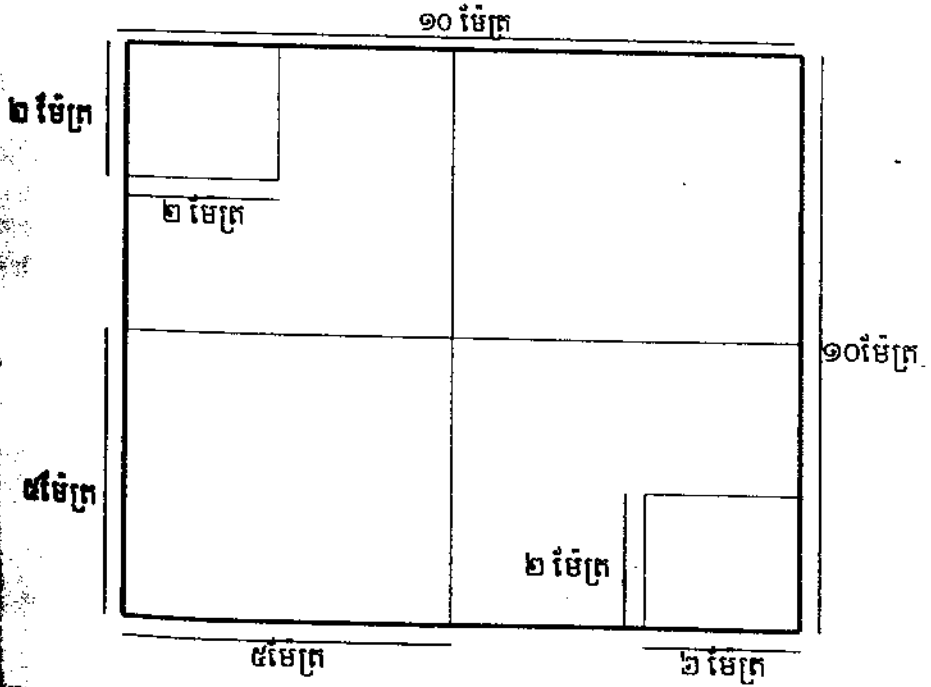
៧- ខ្សែរ.កំបិត...

ការដាក់តាំងឡូតិ៍ និងការវាស់រាប់

ការដាក់តាំងឡូតិ៍គំរូមានច្រើនវិធីអាស្រ័យទៅតាម ស្ថានភាពព្រៃនិងប្រភេទប្រភេទ នៃអាជីវកម្ម
ការដាក់តាំងឡូតិ៍សំរាប់រៀបចំសារពើភ័ណ្ណជាលក្ខណៈសហគមន៍ យើងគួរតែដាក់ឡូតិ៍ដែលមានទំហំ ១០ X ១០ ម
រយក្នុងនោះត្រូវដាក់ ៥ X ៥ និងដាក់ ២ X ២ ។ នៅក្នុងការដាក់តាំង ឡូតិ៍យើងត្រូវវាស់រាប់ ដូចខាងក្រោម :-

- ១០ X ១០ = ត្រូវវាស់រាប់ដើមឈើដែលមានកំពស់ចាប់ពី ២ម៉ែត្រ ឡើងទៅ
- ៥ X ៥ = ត្រូវរាប់ប្រភេទវឌ្ឍ ផ្សិត ឈើហូបផ្លែ រុក្ខជាតិ ឱសថ និងសំណាកសត្វ
- ២ X ២ = ត្រូវរាប់កូនឈើដែលមានកំពស់ចាប់ពី ០.២ ម៉ែត្រ ឡើងដល់ ២.០០ ម៉ែត្រ

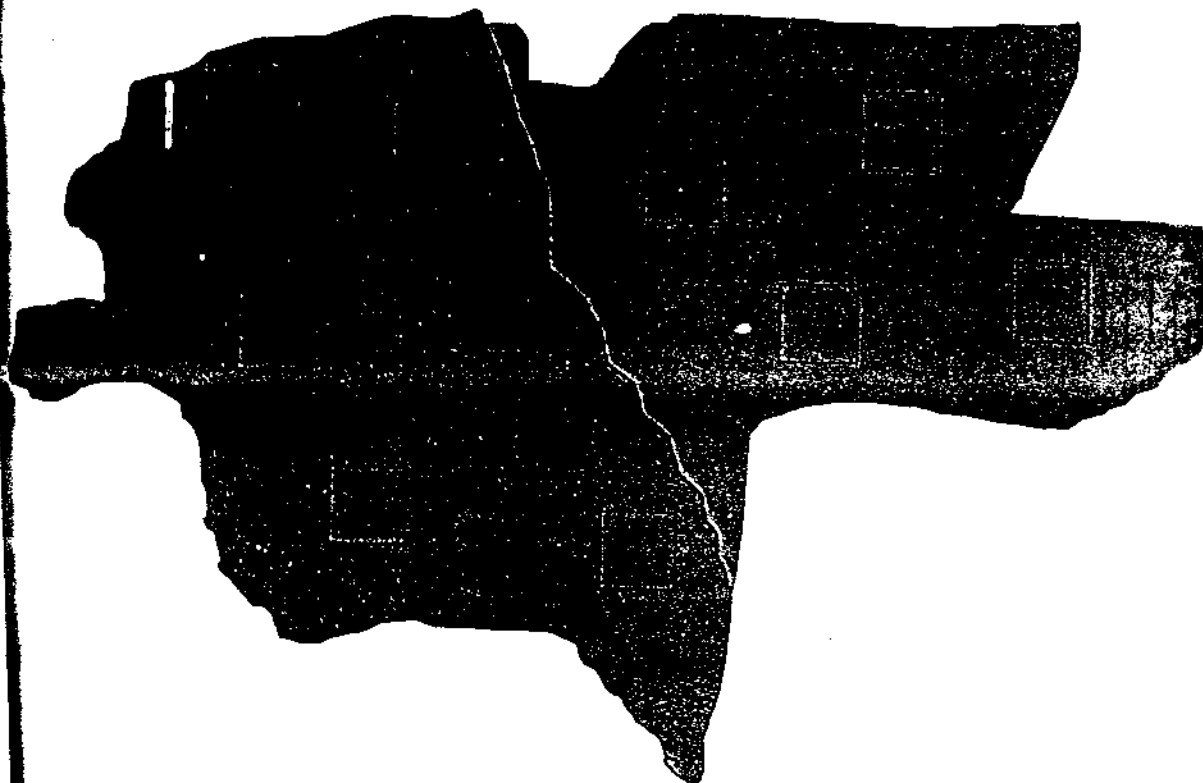
បញ្ជាក់ : ការវាស់រាប់មាន២ផ្នែកគឺ ការវាស់អង្កត់ផ្ចិត និងការវាស់កំពស់ ។

ការវាស់ អង្កត់ផ្ចិតត្រូវវាស់ កំពស់១.៣០ ម៉ែត្រ ពីដី
ការវាស់កំពស់គឺអាស្រ័យទៅតាមប្រភេទឈើ ដូចជាឈើសំណង់ ត្រូវវាស់ត្រឹមមែកទី១ ចំណែក ឈើចំរើង
ត្រឹមលទ្ធភាពឈើដែលអាចប្រើប្រាស់បាន ។

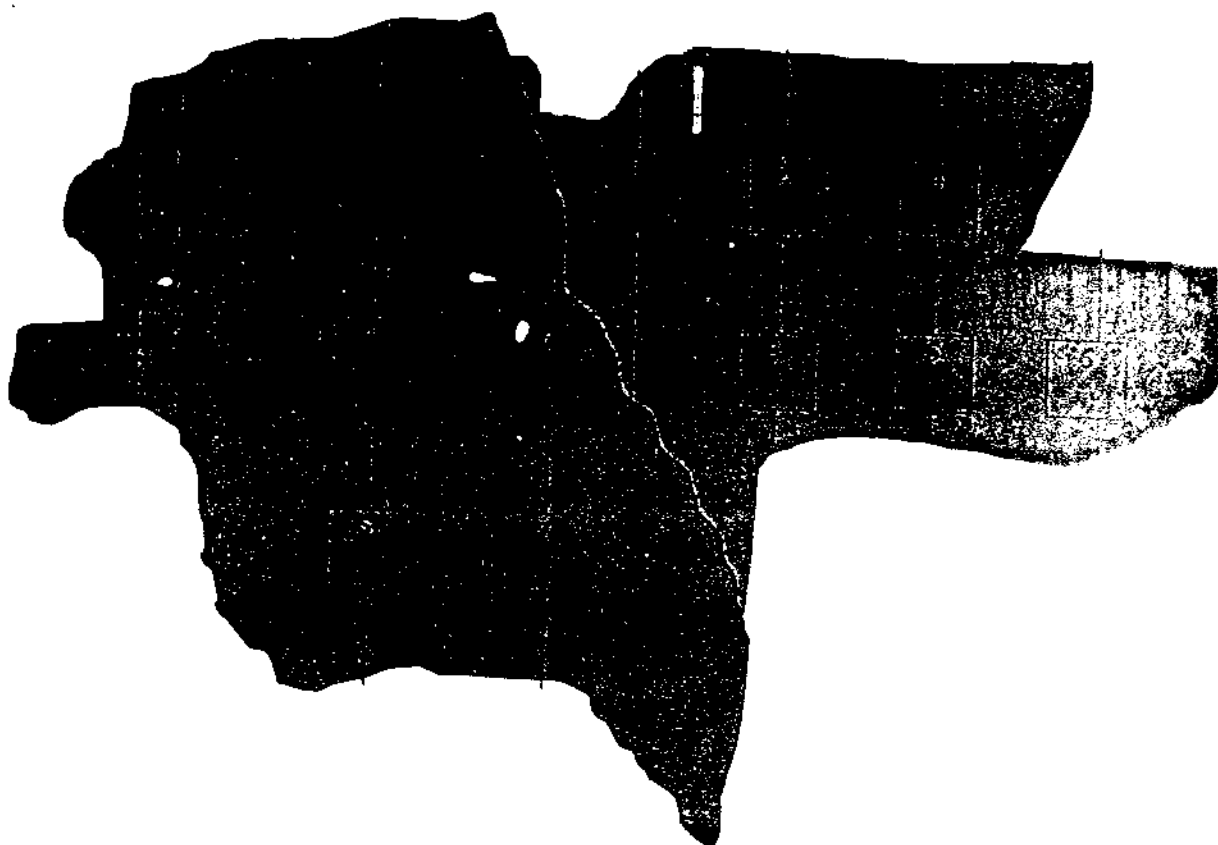

ការដាក់ពន្ធនូវគំរូដេរឡង់

- ត្រូវដឹងពីការបែងចែកតំបន់-អនុតំបន់ (តំបន់ឈើចិរិម . ឈើសំណង់...)
- កំណត់ទីតាំងឡូតិ៍ទៅតាមស្ថានភាពព្រៃ(ព្រៃក្រកាស់ . ឆ្នើម . មធ្យម . ខ្ពស់ . ទាប...)

ការដាក់ពន្ធនៃធុនដោយប្រព័ន្ធ

ត្រូវដឹងពីការបែងចែកតំបន់-អនុតំបន់ (តំបន់ឈើចិរិះ . ឈើសំណង់...)

បើកពុំនុះកាត់តំបន់ដោយមានគំណាតពីមួយទៅមួយត្រូវស្នើគ្នា

ដាក់តាំងឱ្យគំរូនៅចំកណ្តាលនៃពុំនុះកាត់តំបន់ដោយមានចន្លោះគំណាតស្មើគ្នា

ការដាក់ពន្ធនាគារនៃបទល្មើស

ត្រូវដឹងពីការបែងចែកតំបន់-អនុតំបន់ (តំបន់ឈើចិរីង . ឈើសំណង់...)

កំណត់គោលដៅមួយច្បាស់លាស់ជាមុន (ផ្ទះ.អូរ...)

ដាក់ពន្ធនាគារស្របតាមផ្ទះដោយមានគំណាត់ពីផ្ទះស្ទើរៗគ្នា

គំណាត់ពន្ធនាគារមួយទៅមួយស្ទើរគ្នា

ការវិភាគទំរង់ព្រៃ

I សេចក្តីផ្តើម

ការវិភាគទំរង់ព្រៃគឺជាផ្នែកមួយនៅក្នុងសារពើភ័ណ្ឌដែលការវិភាគទំរង់ព្រៃនេះអាចអោយយើងដឹងពីស្ថានភាពព្រៃជាកំស្តែង សំរាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការវិភាគ ដើម្បីស្វែងរកទិសដៅមួយអោយបានសមស្របក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើអោយបានចំទិសដៅ ។ ព្រោះថាការវិភាគទំរង់ព្រៃគឺត្រូវការពិនិត្យ វិភាគផ្ទឹងផ្ទែង នូវជុំវិញតំបន់ឡូត៍ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌ ហើយអ្នកវិភាគត្រូវចេះពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងអោយតំលៃស្ថានភាពព្រៃក្នុងតំបន់នោះដូចជា :- កំរិតគ្របដណ្តប់នៃព្រៃឈើ , កំរិតគ្របដណ្តប់នៃដី , ប្រភេទវល្លិ , ប្រភេទលប់នៃដំណុះឈើ , លក្ខណៈដី មានប្រភេទដី , ទំរង់នៃដី , សំណើមដី , ពណ៌ដី , កំរិតជំរាលនៃដី , អាយុព្រៃ , សំណាកសត្វ... ។

II គោលបំណង

- ចង់ដឹងពីស្ថានភាពព្រៃជាកំស្តែង
- សំរាប់ធ្វើការវិភាគដើម្បីរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់នីមួយៗ

III វិធីសាស្ត្រនៃការវិភាគទំរង់ព្រៃ

អ្នកចូលរួមទាំងអស់ត្រូវអង្គុយនៅចំកណ្តាលឡូត៍ ដោយសំឡឹងមើលជុំវិញខ្លួន ហើយធ្វើការវិភាគ សន្និដ្ឋាន អោយតំលៃ ជាក្រុមទៅលើ :-

- ១- កំរិតគ្របដណ្តប់នៃព្រៃ(ឈើខ្ពស់ៗ និង ព្រៃតម្លោត)
- ២- កំរិតគ្របដណ្តប់នៃដី (ដើមឈើ , ស្មៅ , ស្ទឹងឈើ)
- ៣- វល្លិ
- ៤- ប្រភេទលប់នៃដំណុះឈើ
- ៥- លក្ខណៈដី (ប្រភេទដី , ទំរង់ដី , សំណើមដី , ពណ៌ដី , កំរិតជំរាលនៃដី ...)
- ៦- អាយុនៃព្រៃ
- ៧- សំណាកនៃសត្វ ។

By: Kong Boravuth FAO community forestry staff
For community forestry training on 28-30 may 2003

លេខសម្គាល់

លេខឡូត៍:.....

ឈ្មោះស្ថាប័ន	
តំបន់	
ឈ្មោះសំបន់ព្រៃ	
GPS	

កំរិតគ្របដណ្តប់ព្រៃ	ឈើខ្ពស់ៗ %	០ - ២៥	២៦ - ៥០	៥១ - ៧៥	៧៦ - ១០០
	ព្រៃតម្លោត %	០ - ២៥	២៦ - ៥០	៥១ - ៧៥	៧៦ - ១០០
កំរិតព្រៃគ្របដណ្តប់នៃដី	ដីស្មុះស្មាញ	០ - ២៥	២៦ - ៥០	៥១ - ៧៥	៧៦ - ១០០
	ល្មើ	០ - ២៥	២៦ - ៥០	៥១ - ៧៥	៧៦ - ១០០
ប្រភេទដី	ឈើ	ព្រៃ	មជ្ឈម	ព្រៃស	ព្រៃសំបក
	ព្រៃតម្លោត				
លក្ខណៈដី	ប្រភេទដី				
	ទំងន់				
	សំណើម				
	ពណ៌ដី				
	កំរិតជំរាលដី				
អាយុព្រៃ					

ដំណើរការរៀបចំសវនកម្មផែនការគ្រប់គ្រង
សហគមន៍ក្រុមហ៊ុន

- ១- សេចក្តីផ្តើម
- ២- គោលបំណង
- ៣- ស្ថានភាពសហគមន៍
- ៤- ស្ថានភាពព្រៃ (ដំណុះឈើ , ព្រំប្រទល់ , ប្រវត្តិព្រៃ , ការប្រើប្រាស់ ...)
- ៥- ការចែងចែកតំបន់ អនុតំបន់
  - ◇ ឈ្មោះតំបន់
  - ◇ ផ្ទៃដី
  - ◇ ព្រំប្រទល់
  - ◇ ប្រភេទដី
  - ◇ កំរិតគ្របដណ្តប់
  - ◇ ប្រភេទឈើ
  - ◇ ដំណុះធម្មជាតិ
  - ◇ អនុផលផ្សេងៗ ក្រៅពីឈើ
  - ◇ អាយុព្រៃ
  - ◇ ការប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងធនធានសំខាន់ៗ
- ៦- ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍
- ៧- ផែនការសកម្មភាព
- ៨- ការទទួលខុសត្រូវ និង តួនាទីភារៈកិច្ច

២២២២២ ២២២២២២

**ផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើភូមិស្បែងលិច
ឃុំស្បែងលិច ក្រុងកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តសៀមរាប
សំរាប់ឆ្នាំ ២០០២ ~ ២០០៦**

១. សេចក្តីផ្តើម

ក្បែរលិចគឺជាភូមិមួយក្នុងចំណោមភូមិទាំង ០៩ របស់ឃុំក្បែរ ស្រុកបន្ទាយស្រី ខេត្តសៀមរាប ។ ធនធានព្រៃឈើក្នុងតំបន់នេះត្រូវរងការបំផ្លិចបំផ្លាញយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចាប់ពីទសវត្សឆ្នាំ១៩៩០តាមរយៈការធ្វើ កសិកម្មពនេចរ ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើតាមបែបអនាធិបតេយ្យ ការមន្ត្រានកាន់កាប់ដីធ្លី និងសង្គ្រាមស៊ីវិល ។ ដោយ សារធនធានព្រៃឈើត្រូវរងការវិនាស បានធ្វើអោយជីវភាពប្រជាជនក្នុងតំបន់នេះ ដែលមានប្រពៃណីនិង ទំនៀម ទំលាប់ ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើ ជួបនៅការលំបាក ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០០ ប្រជាជនបានឯកភាពគ្នា ក្នុងការបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើ ដើម្បីកែលំអធនធានព្រៃឈើដែលបានវិចារិល និងដើម្បី បំពេញតំរូវការប្រើប្រាស់ ផលអនុផលព្រៃឈើ ។ ការបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើនេះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជា លាយ លក្ខណ៍ដោយអភិបាលខេត្តសៀមរាប តាមរយៈរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាន ។ ដើម្បីគ្រប់គ្រងនិង ប្រើប្រាស់ព្រៃឈើអោយ មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ គណៈកម្មាធិកសហគមន៍ព្រៃឈើ រួមជាមួយប្រជាជនដែលជាសមាជិកសហគមន៍បានរៀប ចំផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើដែលមាន រយៈពេល៥ឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ២០០២ ដល់ឆ្នាំ ២០០៦ ដើម្បីធានាអោយ បាន នូវការ គ្រប់ គ្រងព្រៃឈើ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

១.១. លទ្ធផលនៃផែនការគ្រប់គ្រង

- ផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើមានគោលបំណងដូចខាងក្រោម
- កែលំអនិងស្តារឡើងវិញនូវធនធានព្រៃឈើដែលបានវិចារិល
  - បង្កើនសកម្មភាពរកប្រាក់ចំណូលតាមរយៈផល អនុផលព្រៃឈើ
  - ថែរក្សាបរិមាណទឹកពីតំបន់ទឹកជប់ធម្មជាតិសំរាប់សកម្មភាពកសិកម្ម
- និងសកម្មភាពបង្កើនផលផ្សេងៗ
- បំពេញតំរូវការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើសំរាប់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនក្នុងសហគមន៍

១.២. គោលការណ៍សហគមន៍

សហគមន៍ព្រៃឈើភូមិក្បែរលិច នេះ មាន ទំហំ សរុបចំនួន ២១០ ហិកតា ដែលមានឈ្មោះ ហៅថា សហគមន៍ព្រៃឈើភូមិស្បែងលិច ខ ព្រំប្រទល់សហគមន៍មានដូច ខាង ក្រោម

- ខាងជើងទល់នឹង តំបន់ទ្រនាប់ឧទ្យានជាតិភ្នំគូលេន
- ខាងត្បូងទល់នឹង ផ្លូវបំបែកក្បាលទឹក
- ខាងលិចទល់នឹង ផ្លូវដំបូកពង្រ
- ខាងកើតទល់នឹង ព្រំប្រទល់ភូមិស្រះខ្វាវ

សហគមន៍នេះមានប្រជាជនសរុបចំនួន១៤២ គ្រួសារ ស្មើនឹង៨០៤៣នាក់ ក្នុងនោះមានស្ត្រីចំនួន ៥៤៣នាក់។ ប្រជាជនក្នុងភូមិនេះច្រើនជាអ្នកប្រកបរបរធ្វើស្រែចំការនិងក្រៅពីនេះពួកគេប្រកបរបរកាប់បំបែក ចោចរលី ច្រូកស្បូវ បេះថ្លៃឈើ និងដាំដំណាំរួមផ្សំដូចជា ចេក ពោក ឥឡឹកដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពក្នុងគ្រួសារ។ ប្រជាជនក្នុងភូមិនេះរស់នៅមានលក្ខណៈក្រីក្រ ខ្វះខាតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ រួមមាន ផ្លូវឥសានគម សាលារៀន អណ្តូងទឹក និងប្រព័ន្ធ បារាសាស្ត្រ ។

៤. ស្ថានភាពព្រៃឈើ

ព្រៃសហគមន៍ក្បែរលិចបច្ចុប្បន្នជាប្រភេទព្រៃវិវិលដែលមានប្រភេទឈើសំខាន់ៗដូច ជាៈឈើទាល ធ្លៀក កកោះ ពពេល ច្រម៉ាស់ ព្រិង ឆ្នង់ ស្រឡៅ ខ្នុរព្រៃ ក្រឡាញ់ អង្កត់ខ្មៅ ក្រសេក រំដួល សេមាន់ ដែលព្រៃនេះជាប្រភេទព្រៃដែលបន្តរុដដោយខ្លួន និងដោយគ្រាប់ ។ លក្ខណៈពិសេសនៃ ព្រៃ នេះ គឺមានទឹកជប់ មួយកន្លែងដែលជាប្រភពផ្តល់ទឹកប្រើប្រាស់របស់ប្រជាជនជាប្រចាំ ក្នុងការប្រកបរបរ កសិកម្ម។ កាលពី ៣០ ឆ្នាំមុន តំបន់នេះគ្របដណ្តប់ទៅដោយព្រៃក្រាស់ មាន លក្ខណៈជាព្រៃស្រោង និង មានសត្វ ព្រៃជាច្រើនប្រភេទបាន រស់នៅ ក្នុងតំបន់នេះ ។ តែរយៈកន្លងមកព្រៃនេះត្រូវបានបាត់បង់ អស់ ដោយសារ ការរុករាជល-អនុផលព្រៃឈើខុសច្បាប់ និង ការកាប់គាស់ចំការពនេចរ ទើបព្រៃឈើ ត្រូវ បានបាត់បង់។

១៩៧១
១៩៧០
១៩៧៩-១៩៩៧
១៩៧៥
១៩៧៥

- ↑ ព្រៃនេះត្រូវបានការពារដោយសហគមន៍ព្រៃឈើ ភូមិក្បែរខាងលិច
- ព្រៃនេះត្រូវបានបាត់បង់ទាំងស្រុងដោយសារការកាប់អុសសំរាប់លក់ ការដុត ធុរ របស់អ្នកភូមិ និងអ្នកមកពីខាងក្រៅ បានធ្វើអោយព្រៃនេះក្លាយជាព្រៃវិវិល។
- ព្រៃនេះត្រូវបានបាត់បង់យ៉ាងខ្លាំងដោយសារការកាប់ចំការនិងការធ្វើអាជីវកម្ម ផ្សេងៗបានធ្វើអោយសត្វព្រៃមួយចំនួនធំដូចជាសត្វ ខ្លា ប្រើស ចចក រមាំង .... ត្រូវបាន បាត់បង់អស់ ដោយសារការបាត់បង់ទីជំរកនិងដោយសារសង្គ្រាមសីវិល ។
- ព្រៃនេះត្រូវបានបាត់បង់ខ្លះដោយសារការកាប់ព្រៃធ្វើកសិកម្មពនេចររបស់ សហគមន៍ (ប៉ុលពត) ចំណែកសត្វព្រៃក៏បានបាត់បង់អស់មួយចំនួនធំដែរ ។
- ព្រៃនេះជាប្រភេទព្រៃស្រោងដែលមានប្រភេទឈើទាល គគី ធ្លៀក ដូង ចៃម ពពេល និងសំបូរ ទៅ ដោយសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទដូចជា ជីវី ខ្លាគ្រប់ប្រភេទ ប្រើស ឈ្នួស ធ្លកព្រៃ រមាំង ចចក ស្វា ទោច ....។

ក្របខ័ណ្ឌចែកតំបន់_អនុតំបន់

សហគមន៍ព្រៃឈើត្រូវបានបែងចែកជា៥តំបន់ដោយផ្អែក ទៅលើលក្ខណៈព្រៃឈើ និងគោលបំណង
ការ ប្រើប្រាស់ របស់សហគមន៍។ តំបន់ទាំងនោះរួមមាន តំបន់ ឈើសំណង់ ក្បាលទឹក តំបន់ឈើសំណង់
អូរស្រោស តំបន់ ឈើចិញ្ចឹមខាងជើងក្បាលទឹក តំបន់ទឹកជប់ឈើកោងកាងនិង តំបន់ព្រៃល្អាក់ និងវាលស្បូវ

១.១. តំបន់ទី ១ (ឈើសំណង់ក្បាលទឹក)

- តំបន់នេះមានឈ្មោះហៅថាតំបន់ឈើសំណង់ក្បាលទឹក
- មានផ្ទៃដីប្រមាណជា ២០ហិកតា ។
- តំបន់នេះមានព្រំប្រទល់ដូចខាងក្រោម
  - ខាងជើងទល់នឹង តំបន់ឈើចិញ្ចឹមខាងជើងក្បាលទឹក
  - ខាងក្បូងទល់នឹងតំបន់ទឹកជប់ឈើកោងកាង
  - ខាងកើតទល់នឹងផ្លូវ កណ្តាលព្រៃ
  - ខាងលិចទល់នឹងតំបន់ឈើចិញ្ចឹម

- ប្រភេទដីល្បាយខ្សាច់មានរាណីប្រផេះ

- គីរិកគ្របដណ្តប់នៃព្រៃធំៗចំនួនពី ២៥-៥០ % ។ ព្រៃឈើតំបន់នេះចែកចេញជា ពីរ ស្រទាប់ដែល

មានប្រភេទឈើសំខាន់ៗដូចជា : ឈើទាល ផ្លេក ខ្នុរព្រៃ ព្រឹង ខ្ពស់ ច្រម៉ាស់ ក្របែកព្រៃ ស្ថិតនៅ
ស្រទាប់ទី ១ និងស្រទាប់ទី ២ មានប្រភេទឈើដូចជា : សេម៉ាន់ អង្កត់ខ្មៅ រំដួល ត្រមូង ពក្ខា កំប៉ែក
ដំរី ក្បោនាង។ របាយឈើមានលក្ខណៈរាយពិយមិនស្មើគ្នាតំបន់ខ្លះ លប់ទៅដោយដើម ផ្លេក តំបន់ខ្លះ
លប់ទៅ ដោយដើមល្បែង និងតំបន់ខ្លះមាន លក្ខណៈលប់ទៅដោយឈើ ក្រៅលំដាប់ថ្នាក់ដូចជាសេម៉ាន់
ទាល។

- គីរិកគ្រប ដណ្តប់ដីប្រមាណជា ៥១ - ៧០ % និងមានសំណើមមាន៣០ % ទៅ ៧០ % ។
- ដំនុះធម្មជាតិ មានលក្ខណៈល្អគឺជា មធ្យមក្នុង១ហិកតា មានពី ៥០០០ដើមទៅ ៧០០០ដើម
មានលក្ខណៈ លប់ទៅដោយ ឈើក្រៅ លំដាប់ថ្នាក់ ។
- រង្វី នៅក្នុង តំបន់នេះមានប្រភេទរង្វីអន្តង រង្វីត្រី យាវ ផ្លៅ រង្វី សិង.. មានលក្ខណៈ
រាយពិយមិន ស្មើគ្នា ដូចជា តំបន់ ខ្លះ ក្រាស់ តំបន់ខ្លះស្មើ ។
- ផ្សិតនៅតំបន់នេះមានដុះតែចន្លោះខែ ឧសភា ទៅខែ សីហា មានប្រភេទផ្សិត ទន្សោង
ឈើ ផ្សិតច្រម៉ាស់ ផ្សិតផ្លៀក ផ្សិតដំបូក ផ្សិតពួក....។
- រុក្ខជាតិឧសថវិញ មានច្រើន ប្រភេទរាប់បំពេញ ការប្រើប្រាស់សំរាប់ព្យាបាលជំងឺ គ្រុនចាញ់
ជំងឺ រាក បក្សុះកំដៅ ។
- ព្រៃនេះមានអាយុប្រមាណជា ៣០ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការបំផ្លិចបំផ្លាញ ។

. ធនធានសំខាន់ៗនៅក្នុងតំបន់នេះមាន ឈើសំណង់ ចំរីង រល្លី ឧសថបុរាណ ផ្លែឈើ ផ្សិត ដំឡូង បន្លែព្រៃ។ ប្រភេទឈើចំនួន ៤២ ប្រភេទដែលមានប្រភេទឈើសលប់មាន ផ្លៀក ល្បៀង ខ្នុរព្រៃ ព្រឹង ដុះនៅក្នុងតំបន់នេះ ដែលមានឈើសរុបចំនួន ៥.០៥០ដើមក្នុង១ហិកតា ។

ការប្រើប្រាស់ និង គ្រប់គ្រងធនធានសំខាន់ៗ

. ឈើសំណង់ : មិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ទេ ពីព្រោះឈើមិនទាន់គ្រប់អាយុប្រើប្រាស់ ។ ក្នុងតំបន់នេះមានឈើសំណង់ធំៗដុះរាយចាយ ត្រូវថែរក្សាទុកសំរាប់ធ្វើពូជ ។

. ឈើចំរីង : មិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ ដោយទុកសំរាប់ធ្វើជាគំរបព្រៃដើម្បីអោយ ឈើសំណង់ ដុះល្អ លាស់ បានល្អ ។

. សត្វព្រៃ: សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទត្រូវហាម បាញ់ ពីព្រោះសត្វព្រៃមានដោយកម្រ

. អុស : អុសងាប់អាចប្រើប្រាស់បាន ចំពោះអុសរស់មិនអនុញ្ញាតិ ឡើយ

. រល្លី, ផ្សិត, ដំឡូង, ឧសថ, ឃ្មុំ, បន្លែ, ផ្លែឈើ : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់

. បង្គោលរបង : អាចប្រើប្រាស់បានតែត្រូវសំភារអនុញ្ញាតិពីគណៈកម្មាធិការសហគមន៍ជាមុន

៥.២. ឥបន័ទី២ (ឥបន័ឈើសំណង់ដុះឆ្នោស)

. តំបន់នេះមានឈ្មោះហៅថាតំបន់ឈើសំណង់ដុះឆ្នោស

. មានផ្ទៃដីប្រមាណជា ២៣ហិកតា ។

. តំបន់នេះមានព្រំប្រទល់ដូចខាងក្រោម

. ខាងជើងទល់នឹង ព្រំប្រទល់ភូមិស្រះខ្មៅ

. ខាងត្បូងទល់តំបន់ឈើចំរីងខាងជើងក្បាលទឹក

. ខាងកើតទល់ និងផ្លូវបំបែកក្បាលទឹក

. ខាងលិចទល់នឹងផ្លូវកណ្តាល

. ប្រភេទដីល្បាយខ្សាច់មានពណ៌ប្រផេះ

. កំរិតគ្របដណ្តប់នៃព្រៃធំៗចំនួនពី ២៥-៦០ % ។ ព្រៃឈើតំបន់នេះតែងចេញជា ពីរ ស្រទាប់ ដែល

មានប្រភេទឈើសំខាន់ៗដូចជា : ទ្រាស ស្រឡៅ ត្រសេក ខ្នុរព្រៃ ព្រឹង ខ្ពស់ ច្រមាស់ ត្របែកព្រៃ ល្អិតនៅស្រទាប់ទី ១ និងប្រភេទទី ២ មានប្រភេទឈើដូចជា : សេមាន់ អង្កក់ខ្មៅ រំដួល ត្រមូង ព្រា ព្រាតាង។ របាយឈើមានលក្ខណៈរាយចាយមិនស្មើគ្នាតំបន់ខ្លះ លប់ទៅដោយដើមទ្រាស តំបន់ខ្លះលប់ទៅ ដោយឈើ ស្រឡៅ និងតំបន់ខ្លះមាន លក្ខណៈលប់ទៅដោយឈើ ក្រៅលំដាប់ថ្នាក់ដូចជាអង្កក់ខ្មៅ សេមាន់ ពួល ។

- គំរិតគ្រប ដណ្តប់ដីប្រមាណជា ៤០ % និងមានសំណើមមាន៣០ % ។

- ដំនុះធម្មជាតិ មានលក្ខណៈល្អគឺជា មធ្យមក្នុង១ហិកតា មានពី ៧០០០ដើមទៅ ៨០០០ដើម តែ មានលក្ខណៈលំបាប់ទៅដោយឈើក្រៅលំដាប់ថ្នាក់ ។

- រល្អី នៅក្នុង តំបន់នេះមានប្រភេទរល្អីអន្តង រល្អីត្រី យាវ រមៀត កណ្តាប់ចង្កោ ផ្តៅ មានដុះ រាយរាយ មិនស្មើគ្នា ដូចជាតំបន់ ខ្លះ ក្រាស់ តំបន់ខ្លះស្តើងអាស្រ័យទៅតាមស្ថានភាពព្រៃ ។

- ផ្សិតនៅតំបន់នេះមានដុះតែចន្លោះខែ ឧសភា ទៅខែ សីហា មានប្រភេទផ្សិត ទន្សោង ផ្សិតឈើ ផ្សិតច្រមាស់ ផ្សិតលាច ផ្សិតដំបូក ផ្សិតធូក....។

- រុក្ខជាតិឧសថវិញ មានច្រើន ប្រភេទអាចបំពេញ ការប្រើប្រាស់សំរាប់ល្បាចលជំងឺ ក្រុនចាញ់ កូនខ្ចី រាត បញ្ចុះកំដៅ ។

- ព្រៃនេះមានអាយុប្រមាណជា ៣០ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការបំផ្លិចបំផ្លាញដោយអនាធិបតេយ្យ ។

- ធនធានសំខាន់ៗនៅក្នុងតំបន់នេះមាន ឈើសំណង់ ចំរីង រល្អី ឧសថបុរាណ ថ្លៃឈើ ផ្សិត ដំឡូង បន្លែព្រៃ។ ប្រភេទឈើចំនួន ៣៣ ប្រភេទដែលមានប្រភេទឈើសលប់ មាន ត្រសេក ទ្រាស់ ល្បៀង ខ្នុរព្រៃ ដុះនៅក្នុងតំបន់ នេះ ដែលមានឈើសរុបចំនួន ៦៨១៧ ដើមក្នុង១ហិកតា ។

ការប្រើប្រាស់ និង គ្រប់គ្រងធនធានសំខាន់ៗ

- ឈើសំណង់ : មិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ទេ ពីព្រោះឈើមិនទាន់គ្រប់អាយុប្រើប្រាស់ ។ ក្នុងតំបន់នេះមានឈើសំណង់ធំៗដុះរាយរាយ ត្រូវថែរក្សាទុកសំរាប់ធ្វើពូជ ។

- ឈើចំរីង : មិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ ដោយទុកសំរាប់ធ្វើជាគំរូបព្រៃដើម្បីអោយឈើសំណង់ ដុះល្អ លាស់ បានល្អ ។

- សត្វព្រៃ: សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទត្រូវហាម បាញ់ ពីព្រោះសត្វព្រៃមានដោយកម្រ

- អុស : អុសងាប់អាចប្រើប្រាស់បាន ចំពោះអុសរស់មិនអនុញ្ញាតិ ឡើយ

- រល្អី,ផ្សិត,ដំឡូង,ឧសថ,ឃ្មុំ,បន្លែ,ថ្លៃឈើ : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់

- បង្គោលរមង : អាចប្រើប្រាស់បានតែត្រូវសំរាប់ការអនុញ្ញាតិពីគណៈកម្មាធិការសហគមន៍ជាមុន

៤.៣ តំបន់ទី ៣ (តំបន់ឈើចំរីងខាងជើងក្បាលទឹក)

- តំបន់នេះមានឈ្មោះហៅថាតំបន់ឈើចំរីងខាងជើងក្បាលទឹក

- មានផ្ទៃដីប្រមាណជា ១៤០ ហិកតា ។

- តំបន់នេះមានព្រំប្រទល់ដូចខាងក្រោម

..ខាងជើងទល់នឹង តំបន់ឈើសំណង់ដុះទ្រាស់ និងព្រំប្រទល់ភូមិស្រះខ្វាវ

..ខាងក្បូងទល់នឹងតំបន់ទឹកជប់ឈើកោងកាង

..ខាងកើតទល់នឹងផ្លូវបំបែកក្បាលទឹក

ខាងលិចទល់នឹង ផ្លូវដំបូកពក្ខា

- ប្រភេទដីល្បាយខ្សាច់មានរាណីប្រភេទ៖

- គីរិកគ្របដណ្តប់នៃព្រៃធំៗចំនួនពី ២៥-៥០ % ។ ព្រៃឈើតំបន់នេះមានប្រភេទឈើសំខាន់ៗដូចជា៖ សេមាន់ ក្រឹង ស្នួល ពក្ខា ក្រាយ គ្រង់ រិដ្ឋុល ត្រមូងសេក រាយឈើមានលក្ខណៈរាយពាយមិនស្មើគ្នា តំបន់ខ្លះ លប់ទៅដោយដើម សេមាន់ តំបន់ខ្លះលប់ទៅ ដោយឈើល្បឿង និងតំបន់ខ្លះមាន លក្ខណៈលប់ទៅដោយ ឈើ ក្រៅលំដាប់ថ្នាក់។

- គីរិកគ្រប ដណ្តប់ដីប្រមានជា ៧០ % និងមានសំណើមមាន៤០ % ។

- ដំនុះធម្មជាតិ មានលក្ខណៈល្អគឺជា មធ្យមក្នុង១ហិកតា មានពី ៦០០០ដើមទេ៧៥០០ដើមតែមានលក្ខណៈ លប់ទៅដោយ ឈើក្រៅ លំដាប់ថ្នាក់ ។

- រល្លី នៅក្នុង តំបន់នេះមានប្រភេទរល្លីអន្ទង់ រល្លីត្រី បារ កាអាន គុយ ដើងគោ ផ្កៅ រល្លី សិង មាន លក្ខណៈរាយពាយមិន ស្មើគ្នា ដូចជា តំបន់ ខ្លះ ក្រាស់ តំបន់ខ្លះស្លើង ។

- ផ្សិតនៅតំបន់នេះមានដុះតែចន្លោះខែ ឧសភា ទៅខែ សីហា មានប្រភេទផ្សិត ទន្សោង ផ្សិតឈើ ផ្សិតច្រមាស់ ផ្សិតផ្លៀក ផ្សិតដំបូក ផ្សិតឆ្មក ។ល។

- រុក្ខជាតិឧសថវិញ មានច្រើន ប្រភេទអាចបំពេញ ការប្រើប្រាស់សំរាប់ព្យាបាលជំងឺ ក្រុនចាញ់ កូនខ្ចី រាក បញ្ចុះកំដៅ ។ល។

- ព្រៃនេះមានអាយុប្រមាណជា ៥ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការបំផ្លិចបំផ្លាញដោយការបំផ្លាញដោយការកែច្នៃ ។

- ធនធានសំខាន់ៗនៅក្នុងតំបន់នេះមាន ឈើសំណង់ ចំរីង រល្លី ឧសថបុរាណ ផ្លែឈើ ផ្សិត ដំឡូង ប្រភេទឈើចំនួន ៥៥ ប្រភេទដែលមានប្រភេទឈើសលប់មាន ល្បឿង សេមាន់ ពក្ខា ក្រាយ រដ្ឋុល ដុះនៅក្នុងតំបន់នេះ ដែលមានឈើសរុបចំនួន ១៤.៧០៦ ដើមក្នុង១ហិកតា ។

ការប្រើប្រាស់ និង គ្រប់គ្រងធនធានសំខាន់ៗ

- ឈើសំណង់ : មិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ទេ ពីព្រោះឈើមិនទាន់គ្រប់អាយុប្រើប្រាស់ ។ ក្នុងតំបន់នេះមានឈើសំណង់ធំៗដុះរាយពាយ ត្រូវថែរក្សាទុកសំរាប់ធ្វើកូជ ។

- ឈើចំរីង : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ បានជាលក្ខណៈគ្រួសារ តែត្រូវសុំការអនុញ្ញាតិពី ឈ្មោះកម្មាធិការ សហគមន៍ ជាមុន ។ ការធ្វើអាជីវកម្មដកហូតឈើចំរីងនឹងប្រព្រឹត្ត ទៅនៅឆ្នាំ ២០០៤ មានចំនួន ២៥.០០០ដើម ឆ្នាំ ២០០៥ កាប់ចំនួន ៣០.០០០ដើម និងឆ្នាំ ២០០៦ ចំនួន៣៥.០០០ដើម ។

- សត្វព្រៃ៖ សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទត្រូវហាម បាញ់ ពីព្រោះសត្វព្រៃមានដោយកម្រ

- អុស : អុសងាប់អាចប្រើប្រាស់បាន ចំពោះអុសរស់មិនអនុញ្ញាតិ ឡើយ

- រល្លី, ផ្សិត, ដំឡូង, ឧសថ, ឃ្មុំ, បន្លែ, ផ្លែឈើ : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់

- បង្គោលរបង : អាចប្រើប្រាស់បានតែត្រូវសុំការអនុញ្ញាតិពីឈ្មោះកម្មាធិការសហគមន៍ជាមុន

៤.៤ - តំបន់ទី៤ (តំបន់ឈើកោងកាង)

- ឈ្មោះ : ហៅថាតំបន់ទឹកជប់ឈើកោងកាង
- ផ្ទៃដី : មានប្រមាណជា ១៤ហិកតា ។
- ព្រំប្រទល់ : តំបន់ទី៤នេះមានព្រំប្រទល់ដូចខាងក្រោម

- . ខាងជើងទល់នឹង តំបន់ឈើសំណង់ក្បាលទឹក
- . ខាងក្បូងទល់នឹងចំការដំណាំភូមិស្បែងលិច
- . ខាងកើតទល់នឹងផ្លូវ បំបែកក្បាលទឹក
- . ខាងលិចទល់នឹងព្រំប្រទល់ភូមិស្រះខ្វាវ

- . ប្រភេទដីជួរ ទឹកជប់ ល្បាយខ្សាច់មានពណ៌ប្រផេះ
- . កំរិតគ្របដណ្តប់នៃព្រៃធំៗចំនួនពី ០.២៥ % ។ ព្រៃឈើតំបន់មានប្រភេទឈើសំខាន់ៗដុះរាយបាយ

ដូចជា : ឈើទាល, ផ្លៀក, ត្រាច, ត្រឹង, ខ្ពស់, ត្របែកព្រៃ។ មានលក្ខណៈលប់ទៅដោយរដឹម កោងកាង និងស្មាច់ ។

- ដំនុះធម្មជាតិ : មានលក្ខណៈល្អ ញឹក ហើយក្រាស ដុះដោយខ្ពែង និងគ្រាប់ ។ រល្លីអន្ទង់ រល្លីត្រី រល្លី រល្លី សឹង, សោម . ក៏មានដុះខ្លះៗតែពុំសូវសំបូរដូចនៅតំបន់ចំរិះនិងតំបន់ឈើសំណង់ឡើយ ។
- អាយុព្រៃ : ប្រមាណជា ៥.៧ ឆ្នាំ ក្រោមការថែរក្សាការពារនិងប្រើប្រាស់ដោយប្រជាជន ។

ការប្រើប្រាស់ និង គ្រប់គ្រងធនធានសំខាន់ៗ:

- . ឈើសំណង់ : មិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ទេ ពីព្រោះឈើមិនទាន់គ្រប់អាយុប្រើប្រាស់ ។
- . តំបន់នេះមានឈើសំណង់ធំៗដុះរាយបាយ ត្រូវថែរក្សាទុកសំរាប់ធ្វើពូជ ។
- . ឈើចំរិះ : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដោយសុំការអនុញ្ញាតិពីគណៈកម្មាធិការ ។
- . សត្វព្រៃ : សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទត្រូវហាម បាញ់ ពីព្រោះសត្វព្រៃមានដោយកម្រ
- . អុស : អុសងាប់អាចប្រើប្រាស់បាន ចំពោះអុសរស់មិនអនុញ្ញាតិ ឡើយ
- . រល្លី, ដំឡូង, ឧសថ, ឃ្មុំ, បន្លែ, ថ្លៃឈើ : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ ដោយសេរី
- . ដើមកោងកាង : អាចប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈគ្រួសារបានតែត្រូវសុំការអនុញ្ញាតិពីគណៈកម្មាធិការ ឈមន៍ ។

តំបន់ទី៥ (តំបន់ព្រៃស្មាត់ ~ វាលស្បូវ)

- ឈ្មោះ : ហៅថាព្រៃព្រំទំនាបណ្តាក់ និងតំបន់ស្បូវ
- ផ្ទៃដី : មានប្រមាណជា ១៧ ហិកតា ។

ទីតាំង : តំបន់ទី៥នេះមាន២កន្លែង ស្ថិតនៅជ្រុងខាងជើងឈៀង ខាងលិច និងមួយកន្លែងទៀត នៅចន្លោះនៃតំបន់វាលស្បូវ និងព្រៃកោងកាង តាមព្រំប្រទល់ខាងលិចនៃព្រំប្រទល់ដែនព្រៃសហគមន៍

និងភូមិស្រះខ្នាត ។

- ប្រភេទដី : ល្បាយខ្សាច់មានពណ៌ប្រផេះ

- កំរិតគ្របដណ្តប់នៃព្រៃធំៗចំនួនពី ០.២៥ % ។ ព្រៃឈើតំបន់មានប្រភេទឈើសំខាន់ៗដុះរាយចំរាយ ដូចជា : . ធុង . ទ្រាស . ព្រីង . ក្របែកព្រៃ ។

- ដំនុះធម្មជាតិ : មានដំណុះដោយខ្លួន និងគ្រាប់តែមិនញឹក ។ រវ្លើ មានដោយកំរ ស្បូវភាគ ច្រើន រវ្លើ នៅរដូវប្រាំង ល្អាក់មានដំណុះល្អ ដោយសារដើមគុម្ពផ្លែផ្ទះលាយចំរុះ ។

- អាយុព្រៃ : វាលស្បូវ មានដំណុះឈើក្រោយពីការកាប់ចំការប្រមាណជា ៣ ឆ្នាំ ហើយព្រៃល្អាក់ មានអាយុ ២-៣ឆ្នាំ ។

ការប្រើប្រាស់ និង គ្រប់គ្រងធនធានសំខាន់ៗ:

- ឈើសំណង់ : មិនអនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ទេ ពីព្រោះឈើមិនទាន់គ្រប់អាយុប្រើប្រាស់ ។ ក្នុងតំបន់នេះមានឈើសំណង់ដុះរាយចំរាយ ត្រូវថែរក្សាទុកសំរាប់ធ្វើពូជ ។

- ឈើចំរីង : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដោយសុំការអនុញ្ញាតិពីគណៈកម្មាធិការ ។

- សត្វព្រៃ : សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទត្រូវហាម បាញ់ ពីព្រោះសត្វព្រៃមានដោយកម្រ

- អុស : អុសងាប់អាចប្រើប្រាស់បាន ចំពោះអុសរស់មិនអនុញ្ញាតិ ឡើយ

- រវ្លើ, ដំឡូង, ឧសថ, ឃ្មុំ, បន្លែ, ផ្លែឈើ : អនុញ្ញាតិអោយប្រើប្រាស់ ដោយសេរី

- ល្អាក់ : អាចប្រើប្រាស់ បានដោយសេរី

- វាលស្បូវ : ប្រើប្រាស់ដោយសេរី តែហាមបង្កភ្លើងឆេះស្បូវ

លិខិតសហគមន៍

- ការធ្វើសុវត្ថិភាព (ការកែតម្រូវ ឈើ) : សហគមន៍នឹងធ្វើការកែតម្រូវឈើក្នុងតំបន់ទី១ឈើសំណង់ ដើម្បីអោយដំណុះធម្មជាតិនៃឈើសំណង់ដុះលូតលាស់បានល្អ ។

- ការដាំឈើ : ការដាំឈើឡើងវិញនៅក្នុងតំបន់ឈើសំណង់ដុះទ្រាស និងតំបន់វាលស្បូវនិងធ្វើ ប្រើដោយ មានការ ចូលរួមពីសមាជិកសហគមន៍ ។ ប្រភេទឈើដែលត្រូវដាំគឺប្រភេទកូនឈើទាល ដែល ដុះដោយការិយាល័យ រុក្ខា-ប្រមាញ់ខេត្ត

- ការធ្វើផ្លូវភ្លើង : ផ្លូវភ្លើងត្រូវបានរៀបចំជុំវិញតំបន់សហគមន៍ ដែលមានទទឹង ៤ម៉ែត្រ

- ការយាមកាម គណៈកម្មាធិការសហគមន៍នឹងធ្វើការបែងចែកជាក្រុមសំរាប់យាមល្បាក់តំបន់ សហគមន៍ (ក្នុង១សប្តាហ៍ ១ក្រុម) ។

- ការធ្វើអាជីវកម្ម : អាជីវកម្ម និងប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងតំបន់ទី៣ ឈើចំរីងដោយបែងចែកសមាជិក សហគមន៍ ជាក្រុមតូចៗ ការធ្វើអាជីវកម្មគឺជាផ្នែកមួយនៃការធ្វើសុវត្ថិភាព ដើម្បីអោយធនធានព្រៃឈើ

សម្រាប់ការងារសំខាន់ៗ ។ ចំពោះថវិការដែលបានមកពីសំរាប់ធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ សហគមន៍មូលដ្ឋានដូចជា រៀបចំ
 ផ្លូវភ្លើង ដាំឈើ ផ្ទាក់សញ្ញា សុវឌ្ឍន៍ រៀបចំផលិតផល ធ្វើអណ្តូងទឹក ។

ការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ : គណៈកម្មាធិការសហគមន៍ព្រៃឈើនិងធ្វើការប្រជុំជារៀងរាល់ខែ
 ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ នូវសកម្មភាពដែលអនុវត្តកន្លងមក និងស្វែងរកចំណុច ខ្លាំង និងចំណុច ខ្សោយ
 ក្នុងការធ្វើការ កែលម្អ ។ លទ្ធផលនៃការប្រជុំនេះនិងធ្វើការពិគ្រោះ យោបល់ជាមួយ សមាជិក សហគមន៍
 រាល់ម្តងៗ គណៈកម្មាធិការសហគមន៍នឹងធ្វើរបាយការណ៍ជារៀងរាល់ខែផ្ញើរជូនការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់
 ដើម្បីធ្វើការគាំទ្រ ។

តារាងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំ (២០០២-២០០៦)

ល.រ	សកម្មភាព	ត ម ខែ និ ម យ ១												
		១	២	៣	៤	៥	៦	៧	៨	៩	១០	១១	១២	
១	សុវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើ (តំបន់ឈើសំណង់)													
២	ដាំឈើ													
៣	ការយាមកាម													
៤	ការធ្វើអាជីវកម្ម													
៥	ផ្លូវភ្លើង													
៦	ការត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃប្រចាំខែ													

លទ្ធផលរួម

សមាជិកភាពនៃគណៈកម្មាធិការសហគមន៍ព្រៃឈើ :

- ១ លោក ម៉ៅ ង៉ា ជាប្រធានគណៈកម្មាធិការសហគមន៍
- ២ លោក អៀម ណុក ជាអនុប្រធានទី ១
- ៣ លោក ឡុក សុត្រ ជាអនុប្រធានទី ២
- ៤ អ្នកស្រី ណុក សី ទទួលបន្ទុកហិរញ្ញវិទ្យា
- ៥ លោក ខុយ ឡុញ ទទួលបន្ទុកជាលេខាធិការ
- ៦ លោក ពៀង គុញ ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ
- ៧ លោក សាក ភិស ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ
- ៨ លោក យ៉ាត យ៉ម ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ
- ៩ លោក ម៉ៅ ចាំ ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ
- ១០ លោក វេង គួន ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ
- ១១ មេឃុំកែវង ជាទីប្រឹក្សា

២- គុណវិនិច្ឆ័យៈ

កូនាទិរបស់គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើរួមមាន :-

- ផ្សព្វផ្សាយនិងណែនាំអំពីលក្ខន្តិកៈស្តីពីការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ
- កំណត់ទំហំនិងព្រំប្រទល់នៃតំបន់ព្រៃដែលត្រូវការការពារ
- ដាក់ថ្នាក់សញ្ញាផ្សំវិញតំបន់ដែលត្រូវការការពារ
- យាមល្បាត និង ការពារតំបន់ព្រៃឈើសហគមន៍តំបន់ទឹកជប់
- បែងចែកតំបន់ដែលត្រូវការការពារ ដើម្បីគ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់
- រៀបចំដាំព្រៃឡើងវិញតាមព្រំប្រទល់នៃតំបន់ការពារនិងដាំឈើលើដីវិចារិល
- ព្រឹត្តិការណ៍និងអនុវត្តលក្ខន្តិកៈ ផែនការគ្រប់គ្រង និងកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់សហគមន៍ព្រៃឈើ
- សម្របសម្រួលជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលនិងស្ថាប័នដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសហគមន៍

តារាងអង្កត់ខ្លីតំបន់ឈើសំណង់ក្បាលចតុក
គិតជាដើមក្នុងហិកតា

ប្រភេទឈើ	ចំនួន ដើម ក្នុង ហិកតា							ផ្សេងៗ ប្រើមិនបាន
	>២-៣	៤-៦	៧-១០	១១-១៥	១៦-២០	២១-៣០	>៣០	
សោមាត់	៤២៥	២០០	១៥០	៧៥	៥០	២៥		២០០
អង្កត់ខ្មៅ	២៥០	២៧៥	៥០					១០០
ចម្កូវ	២៥							
ក្រេះ	៥០	៥០						២៥
ត្រយឹង	៧៥							
ពេជ្រចង្វា	៧៥	២៥						២៥
ត្រមូង	២០០	២៥	៥០	២៥				៧៥
វដ្តល	២៥							
ប្រវាល	២៥	៥០						
ឆ្និត		២៥	២៥					
ស្រស់	១២៥	១២៥	១០០	២៥				២៥០
ក្រុង	២៥	២៥						២៥
ក្រុង	២៥							
ក្រុង					២៥			
ក្រុង	៥០	៥០	២៥					២៥
ក្រុង	១០០		២៥		២៥	២៥	២៥	២៥
ក្រុង	២៥							៥០
ក្រុង	២០០		២៥	២៥				២៥
ក្រុង	៥០	២៥	៥០	២៥				២៥
ក្រុង	៥០							
ក្រុង	២៥							
ក្រុង						៥០		

សំបោរល្ងង	២៥		៥០					
ក្រុមប្រឹក្សា	២៥	៧៥						៥០
ខ្នាតព្រៃ		២៥						២៥
ស្ថាប័ន	៥០							
ឈើទាល							២៥	
ស្រូវខ្សៅ				២៥				
មេកង	២៥	២៥		២៥				៥០
ចំបក់					២៥			
ខ្សែ			២៥					២៥
កន្ទួន	២៥							
កំប៉ែត		២៥		២៥		២៥		២៥
ទំព័រ			២៥					
ក្រាប៊ុនព្រៃ	២៥		៥០					៥០
ក្រាប៊ុន		២៥		២៥				២៥
ប្រមាស់	៧៥	៧៥	២៥	៥០	២៥	៥០		
ប្រពេន	៥០							
ឆ្នូតត្រី	៥០							
ក្រាប៊ុន	១០០							
ក្រាប៊ុន							២៥	២៥
ប្រមូល			២៥					២៥
សរុប	២២៧៥	១៣៥០	៧០០	៣២៥	១៥០	១៧៥	៧៥	១១៥០

តារាងអង្កត់ខ្លីតំបន់ឈើសំណង់ក្បាលចត្ត
គិតជាដើមក្នុងហិកតា

ឈ្មោះឈើ	ចំនួន ដើម ក្នុង ហិកតា							ផ្សេងៗ ប្រើមិនបា
	>២-៣	៤-៦	៧-១០	១១-១៥	១៦-២០	២១-៣០	>៣០	
សេម៉ាន់	៤២៥	២០០	១៥០	៧៥	៥០	២៥		២០០
អង្កត់ខ្មៅ	២៥០	២៧៥	៥០					១០០
បង្កូវ	២៥							
ក្រេះ	៥០	៥០						២៥
ត្រយឹង	៧៥							
ពេជ្រចម្មា	៧៥	២៥						២៥
ត្រមូង	២០០	២៥	៥០	២៥				៧៥
វិជ្ជុល	២៥							
ក្បាល	២៥	៥០						
មិត		២៥	២៥					
ស្រស់	១២៥	១២៥	១០០	២៥				២៥០
ស្រង	២៥	២៥						២៥
ស្រង	២៥							
ស្រង					២៥			
ស្រង	៥០	៥០	២៥					២៥
ស្រង	១០០		២៥		២៥	២៥	២៥	២៥
ស្រង	២៥							៥០
ស្រង	២០០		២៥	២៥				២៥
ស្រង	៥០	២៥	៥០	២៥				២៥
ស្រង	៥០							
ស្រង	២៥							
ស្រង						៥០		

តារាងចំណាត់ថ្នាក់កំពស់លេខសំណង់តំបន់
ក្បាលធីតាស៊ីបូរី

ក្រុមហ៊ុន	កំពស់លេខសំណង់តំបន់						ប្រើមិនបា
	២-៣	៤-៥	៦-៧	៨-៩	១០-១១	>១២	
សមាស	៤៥០	៣៧៥	១៥០	៥០			២០០
អង្គការ	៣៧៥	២២៥	២៥				១០០
បង្កើត	២៥						
ក្រុម	៥០	៥០					២៥
ក្រុម	៧៥						
ក្រុម	១០០						២៥
ក្រុម	២០០	៧៥០			២៥		៧៥
ក្រុម	២៥						
ក្រុម		៧៥					
ក្រុម		៥០					
ក្រុម	១៧៥	១០០	១០០				២៥០
ក្រុម	៥០						២៥
ក្រុម		២៥					
ក្រុម				២៥			
ក្រុម	២៥	៥០	៥០				២៥
ក្រុម	១០០	២៥		២៥		៥០	២៥
ក្រុម	២៥						៥០
ក្រុម		១០០	២៥				២៥
ក្រុម	៥០	១០០					២៥
ក្រុម	៥០						
ក្រុម	២៥						
ក្រុម					២៥	២៥	
ក្រុម		៧៥					

ក្រុមប្រឹក្សា	១០០						៥០
ខ្សែច្រវាក់		២៥					២៥
ស្ថាប័ន	៥០						
ឈ្មោះ						២៥	
ស្រុក			២៥				
មេកង	២៥	២៥	២៥				៥០
ចំបក់		២៥					
ខ្មែរ		២៥					២៥
កន្លែង		២៥					
កម្រិត		៥០				២៥	២៥
ទំព័រ			២៥				
ប្រតិបត្តិ	២៥	៥០					៥០
ប្រធាន	២៥		២៥				២៥
ប្រធាន	១០០	១៥០		២៥		២៥	
ប្រធាន	៥០						
ប្រធាន	៥០						
ប្រធាន	១០០						
ប្រធាន						២៥	២៥
ប្រធាន	២៥						២៥
ប្រធាន							២៥
ប្រធាន	២៥៥០	១៧០០	៤៥០	១២៥	៥០	១៧៥	១១៥០

តារាងអង្កត់ដ្ឋិតលើសំណង់ដ៏បង្កបង្កាន់

គិតជាដើមហិកតា

ប្រភេទឈើ	ចំណាត់						ផ្សេងៗ ប្រើមិនបាន
	>២.៣	៤.៥	៦.៧	៨-៩	១០-១៤	>១៤.១៦	
ខ្នុរក្រ			៤០	២០	២០		
សេម៉ាន់	៦២០	១០០	៤០				៤០
អង្កក់ខ្មៅ	១៥៤០	១០០					
ល្បែង	៦៤០	១៨០	១០០	២០			២០
ដកពោធិ៍	៦០	២០					
ឡា		២០					
ស្រឡៅ	២០	២០	១០០				
កញ្ចាប្រើស	២០	៤០					
កញ្ចូល	២០		២០				
ក្រឡាញ់	២០						
កំប្រុក		៤០					
សេក	២៨០						៨០
កញ្ចា	២២០	២០០	១០០				៨០
ស្រ		៦០	១៦០	១៤០	៤០		២០
ក	៤០	៦០	២០	២០			៦០
សំ	៦០						
ក		២០					២០
ក	៨៤០	៣៤០					
ក	១៤០	៦០	៦០				២០
ក	១៤០		៦០				
ក	១២០						
ក	១២០						
ក	១០០		២០				

ចំបក់	២២០	២០		៤០	២០	៤០	
ព្រៃជ្រូក	២០០	២០					
គ្រាប់	៤០						
ស្រូវ	៤០						
ស្រូវ				៤០			
ក្រែង	២០	៤០		៤០	២០		
ស្រូវកម្រៃ			២០	៤០			
រក					៦០		
រដូវ		២០	២០				
ប្រមាស់	៤០	២០					
សរុប	៥៦០០	១៣៨០	៧៦០	៣៨០	១៤០	៤០	៣៤០

**តារាងបំណាច់ថ្នាក់កំពស់តំបន់ឈើសំណង់ដុះប្រទេស
គិតជាដើមក្នុងហិកតា**

ប្រភេទឈើ	ចំនួន	ដើម	ក្នុង	មួយហិកតា	ផ្សេងៗ ប្រើមិនបាន
	>២-៣	៤-៥	៦-៧	>៨-៩	
ខ្នុរព្រៃ		៤០	៤០		
សេមាត់	៦២០	១៤០			៤០
អង្កក់ខ្មៅ	១៥២០	១២០			
ល្បៀង	៤៤០	៤៤០	៦០		២០
ដកពោធិ	៦០	២០			
ធួក		២០			
ស្រឡៅ	២០	១០០	២០		
កញ្ចាប្រើស	២០	៤០			
កព្វល	២០	២០			
ប្រឡាយ		២០			
ក្រវ៉ាប្រុក		៤០			
ម្លូងសេក		៤០			៤០
កញ្ចា	៣៤០	១៦០	២០		៤០
ទ្រាស	៤០	១០០	២២០	៤០	២០
ខ្នុរ	៤០	៨០	២០		៦០
ខ្នាស់	៦០				
ក្រយ៉ាង		២០			២០
ក្រវ៉ាតូច	១១៦០	២០			
ក្រសេក	១៤០	៦០			២០
ក្រវ៉ាធំ	១៦០	៤០			
ប្រកេះ	១២០				
ក្រវ៉ាយ	១២០				
ខ្មៅ	១២០				

ចំបក់	២៦០		៨០		
ពេជ្រច្រវី	២២០				
កន្រ្ទាប	៤០				
ញួស	៨០				
សូល			២០	២០	
ព្រឹង	៤០	២០	៦០		
ក្របែកព្រៃ		៦០			
រកា			៤០	២០	
រំដួល		៤០			
ច្រមាស់	៦០				
សរុប	៥៩៤០	១៧០០	៥៨០	៨០	៣៤០

**តារាងអង្កត់ដ្ឋិតតំបន់ឈើចំរើ
គិតជាដើមក្នុងហិកតា**

ឈ្មោះឈើ	ចំនួន ដើម ក្នុង មួយហិកតា							ប្រើមិនបា
	>២-៣	៤-៥	៦-៧	៨-៩	១០-១៤	១៤-១៦	>១៧	
អង្កត់ខ្មៅ		៣១	៤៣					៦
អង្កត់ខ្មៅ	១២៩៣	២២៥	៤៣					១៨
ស្រោង	២៣៣៧	៤៥០		៦				២៣១
ក្រូច	៦៣៧	៩៣	២៥	១២	៦			១៣៧
ក្នុង	៦២							
ផ្លែ	១៥៦	៦៨						
ឈើខ្លា	៦							
ឈើ	៥០០	២៥						១១៨
ឈើ	២៦៨	៤៣	៦	៦				៦
ឈើ	២៥							
	៦២៥	២៦២	៥០	១២				១៣១
	១៦២	៧៥	៤៥	១២		៦		១៣១
	៤៨៧	១៧៥	៥០	១៥០	៦			១៣១
	៣៧	៦	៦	៦				៦
	៦							
	៦							
	៣៧	១២	១២	៦				១២
	៣៨១	៥៦	១៨					៥០
	១៨							
	២៥៦							៦២
	១២	២៥	១៨	៦				៦
	៣១	៦						

ប្រាក់ប្រាក់	២៣១	៧៥	៦					៥០
ប្រាក់	១៨							
ប្រាក់ប្រាក់	៦							
ប្រាក់	១០០	៥០	៣១	៦	៦		៦	៦
ប្រាក់	៧៥	១៨	៥៦					៦
ប្រាក់	៥៦៨	៥២៥		៣១				១៥៦
ប្រាក់	៣៧	២៥	៣១	១៨	៣៧	៦	៦	១៨
ប្រាក់	២៥	៤៣	៦					១៨
ប្រាក់	៣១	១២	៦					
ប្រាក់	១៥០							២៣១
ប្រាក់		៦	៦	១៨	១២		៦	១៨
ប្រាក់	៦	៦	១៨					៦
ប្រាក់	១០០	៦៨	១៨	១៨	១២			៦
ប្រាក់		៦			៦			
ប្រាក់	៨៧	៤៣	៣៧	១៨	១៨			៤៣
ប្រាក់	១០៦	៥០	១៨	៦				៣១
	២៥							
	៦							
ប្រាក់	៦							
ប្រាក់	១២				៦			
	១២	១២			៦			
	៣៧	២៥						
ប្រាក់	៣២៥	៦៨	១៨	៦				៦
	២៥							
	៦		១៨	១២	៦			៦
	៦	៦			១២			
	១២							
	៤៨១	១០០	៧៥	៦				៥៣

ស្រាយ	២៥	២៥						៥០
ចំ	៣៧	១៨						១២
ស្រាយប្រើ	១២							
ស្រាយ	១៨		១៨					
ស្រាយ	១៨							
ស្រាយ	១០៣៦២	២៨២៥	៩៥៦	៣៦២	១៤៣	៣៧	១៨	១៥៨៧

តារាងចំណាត់ថ្នាក់កំពស់តំបន់ឈើមីន

គិតជាដើមក្នុងហិកតា

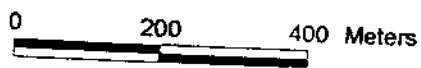
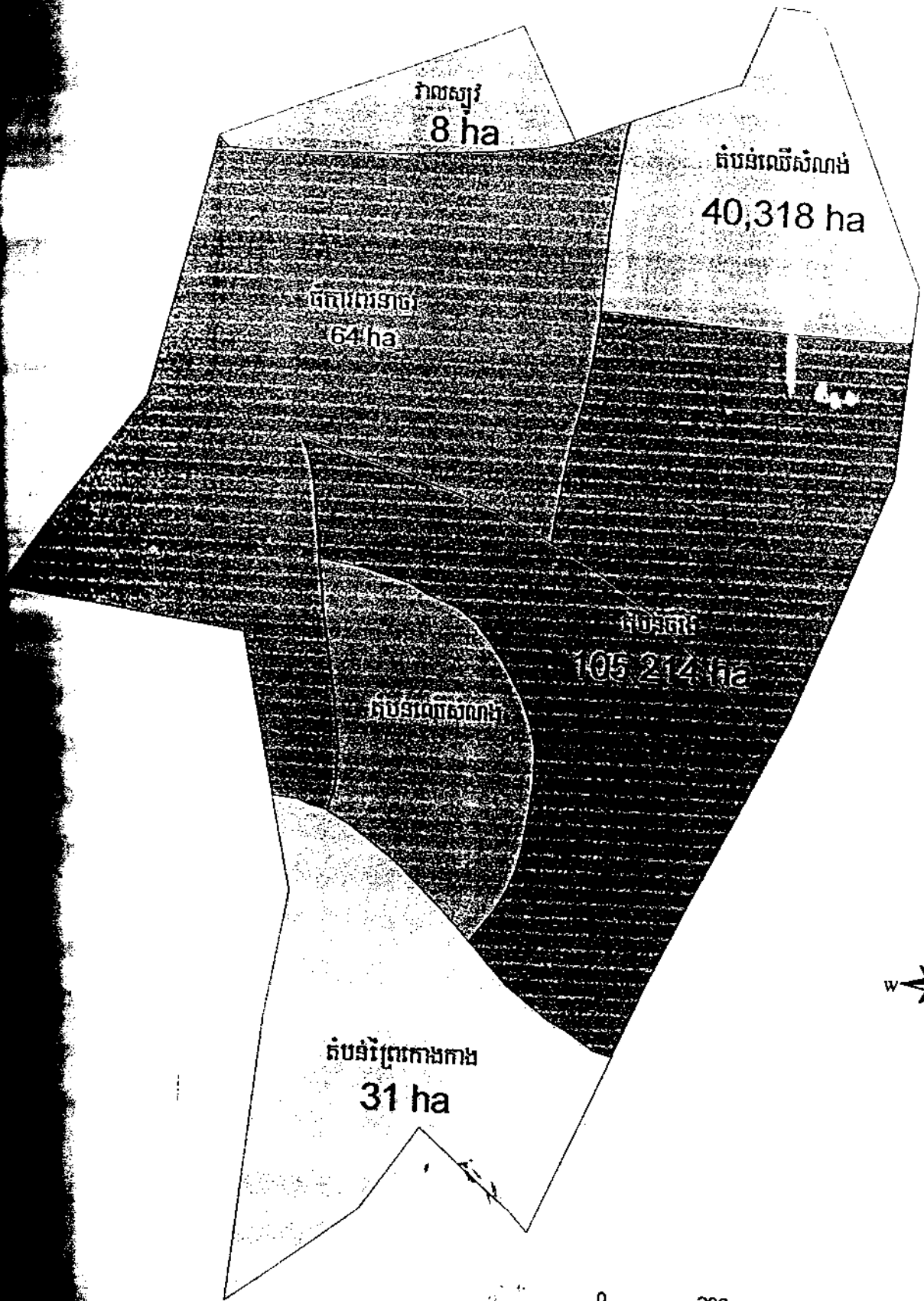
ប្រភេទឈើ	ចំណាត់	ថ្នាក់កំពស់	ឈើចម្រុះ		ប្រើមិនបាន
	>២.៣	៤.៥	៦.៧	>៨.៩	
ក្រូច	៤៣	៣១			៦
អង្កត់ខ្មៅ	១២០៦	៣១៨	៦		១៨
សេម៉ាន់	១៩៨៧	៥៥០	៥៦		២៣១
ក្រុង	៥៣៧	២៣៧			១៣៧
ក្នុង	៦២				
វដ្ត	១៦២	៦២			
ឈើទាល	៦				
កន្ទុះ	៥០៦	១៨			១១៨
ក្រមាស់	២២៥	៨៧	១២		៦
ក្រុងសេក	២៥				
ក្រា	៦៤៣	២៧៥	៣១		១៣១
ក្រូច	១០៦	១៣៧	៥០	៦	១៣១
ក្រុង	៥៩៣	២៥៧	៣៧		១៣១
ក្រុង	៥៦				៦
ក្រុង	៦				
ក្រុង	៦				
ក្រុង	៤៣		២៥		១២
ក្រុង	៣៥០	១០៦			៥០
ក្រុង	១៨				
ក្រុង	២៣១	២៥			៦២
ក្រុង	១៨	១៨	២៥		៦
ក្រុង	៣៧				
ក្រុង	២១៨		៦		៥០

	ឆ្នាំ	១៨	៣១			
	យាងបោង	៦				
	បាក់	១០០	៦២	២៥	១២	៦
	ក្រស	១៣១	១៨			៦
	ឆ្នាំង	៨០០	៧០៦	១១២	៦	១៥៦
	ស្លា	៣១	២៥	២៥	១៨	១៨
	ក្របី	៥០	២៥			១៨
១	ក្របី	២៥	១៨	៦		
២	ក្របី	១៥៦	៦២	១២		២៣១
៣	ក្រសេក		៣៧		១២	១៨
៤	ម្នា	៦	១៨	៦		៦
	ក្របី	១២៥	៦២	២៥	៦	៦
	ក្រស	៦		៦		
	ក្របី	១៣៧	៤៣	១៨	៦	៤៣
	ក្រសេក	១០៦	៥០	២៥		៣១
	ក្របី	២៥				
	ក្របី	៦				
	ក្រសេក	៦				
	ក្របី	១២	៦			
		១៨	៦	៦		
		៥០	១២			
	ក្រសេក	៣០៦	១០៦	៦		៦
		២៥				
		៦	១៨	១៨		៦
		៦	១៨			
		១២				
		៣៨១	២៥០	៣១		៥៣

ស្តាយ	៣៧	១២			
បំ	៣១	២៥			៥០
ព្រាប្រើ		១២			១២
សំពីរ	១៨	១៨			
ចម្បង	១២	៦			
សរុប	៩៧៥០	៤៣១២	៥៧៥	៦៨	១៥៨៧

ផែនទីបែងចែកដីរបស់គ្រប់គ្រង

សហគមន៍វប្បឈរសុខស្រីស្រែ

ការពិនិត្យនិងឆ្លងជំននការគ្រប់គ្រង

សមត្ថភាព

ដើម្បីអោយផែនការគ្រប់គ្រង សហគមន៍ព្រៃឈើមានប្រសិទ្ធិភាពយើង ត្រូវផ្តល់សិទ្ធិអោយ ក្រុមមន្ត្រីក្នុងការបញ្ចេញ មតិយោបល់ និងសំរេចចិត្ត តាមរយៈការពិនិត្យនិងឆ្លងជំននការគ្រប់គ្រងនេះ ។ ក្រុមការងារសហគមន៍នេះយើងគួរធ្វើជាមួយតែ មនុស្សសំខាន់ៗដូចជាគណៈកម្មាធិការ ក្រុមអ្នកប្រើប្រាស់ និង ក្រុមអ្នកចាប់អារម្មណ៍ ។ ព្រោះថាអ្នកទាំងនេះអាចសំរេចចិត្តជំនួសអោយសមាជិកសហគមន៍ទាំងមូលបាន ។

២. គោលបំណង

- ចង់អោយសហគមន៍ផ្តល់មតិយោបល់ និងទទួលស្គាល់ផែនការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនដែលបានរៀបចំកន្លងមក ។
- ផ្តល់សិទ្ធិអោយសហគមន៍ធ្វើការពិភាក្សានិងឯកភាពគ្នាក្នុងសហគមន៍ ទាំងមូល ។
- រំលឹក បង្កើនចំណេះដឹងដល់សហគមន៍ក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងសំរេចចិត្ត ។
- ការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍មានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ។

វិធីសាស្ត្រ

ការពិនិត្យនិងឆ្លងជំននការគ្រប់គ្រងសហគមន៍នេះយើងត្រូវមានវិធីសាស្ត្រជាច្រើនដូចជា ធ្វើបទបង្ហាញ និងផ្តល់យោបល់ ការពិភាក្សានិងកែសំរួល

ក្រុមដែលត្រូវធ្វើការពិនិត្យនិងឆ្លង

១. **ការបែងចែកតំបន់អនុតំបន់** : ត្រូវរំលឹកឡើងវិញអោយសហគមន៍ដឹងពីការបែងចែកតំបន់ តំបន់ (ពេលរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង) និងធ្វើការពិភាក្សាដោយចោទជាសំណួរសំរាប់ធ្វើការ ដើម្បីឯកភាពនិងទទួលយកការបែងចែកនេះសំរាប់ធ្វើ ការគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ធនធាននៅ ពេលអោយមានប្រសិទ្ធិភាព ។
២. **តំបន់អនុតំបន់និងឈ្មោះតំបន់អនុតំបន់** : ក្រោយពីបានឯកភាពលើការបែងចែកតំបន់ តំបន់ ហើយយើងត្រូវធ្វើការពិភាក្សាលើព្រំប្រទល់ និងឈ្មោះ តំបន់អនុតំបន់នេះដោយ យល់ ធម្មជាតិ និងឈ្មោះដែលសហគមន៍ធ្លាប់ហៅ (បើសិនជាមាន) ។

៣. ការប្រើប្រាស់និងគ្រប់គ្រង : បើមានការឯកភាពលើតំបន់អនុតំបន់ និងទីតាំងប្រាំប្រទល់
ឈ្មោះក្នុងតំបន់និងអនុតំបន់ហើយយើងត្រូវធ្វើការពិភាក្សា លើការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់
ក្នុងតំបន់នីមួយៗ ដោយលើកយកធនធាននីមួយៗដែលមានក្នុងតំបន់នោះយកមកធ្វើការពិភាក្សា
ពិភាក្សាគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់គ្រប់ធនធានទាំងនោះ ។

៤. ផែនការសកម្មភាព : បន្ទាប់ពីបានឯកភាពលើការគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ ធនធាន
ដែលមាន ក្នុងតំបន់ នីមួយៗរួចហើយយើងត្រូវធ្វើការពិភាក្សាលើផែនការសកម្មភាព ដើម្បីឈាន
ទៅរកការអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងតំបន់និងអនុតំបន់នីមួយៗ ។ ផែនការសកម្មភាពនេះ គឺជាគំរោងសកម្មភាពសំរាប់
អនុវត្តន៍ប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ ។ ជាទូទៅផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើរៀបចំឡើងសំរាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំ
ម្តង ក្នុងរយៈពេលនេះយើងលើកយកតែសកម្មភាពចាំបាច់ និងសំខាន់ហើយតែងតែអនុវត្តន៍ជាប្រចាំ មកធ្វើ
ការពិភាក្សានិងសម្រេចរួមគ្នា ដូចជា :-

- ការយាមកាម
- ការធ្វើផ្លូវភ្លើង
- ការធ្វើសុវត្ថិភាព
- ការដាំឈើ
- ការប្រជុំព្រឹត្តិការណ៍និងវាយតម្លៃ

សកម្មភាពខាងលើនេះអាចមានការផ្លាស់ប្តូរ រឺបន្ថែម ទៅតាមស្ថានភាពព្រៃសហគមន៍ និងតំរូវ
ឲ្យសហគមន៍ ។

៥. តួនាទីនារកិច្ច : ក្រោយពីបានឯកភាពលើផែនការសកម្មភាព ហើយយើងត្រូវកំណត់
នារកិច្ច និង សិទ្ធិ ក្នុងការដឹកនាំនិងអនុវត្តន៍លើផែនការសកម្មភាពនេះ ។

By: Kong Boravuth Community forestry staff
For community forestry training on 28-30 may 2003

ឯកសារស្តីពីទំនាស់និងដំណោះស្រាយក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ

រៀបរៀងដោយ អង្គការ មរិណា មន្ត្រីគ្រប់គ្រងធនធានសមុទ្រកម្ពុជា

ការិយាល័យ គ្រួសារប្រជាជនខេត្តសៀមរាប

ច្បាប់បណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍វត្តមាន ថ្ងៃទី១៤ ២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣

១. វិស័យវិស័យអំពីទំនាស់

ពាក្យខុសគ្នានៃ ជំនឿ គំនិតនិងការចាប់អារម្មណ៍ រវាងមនុស្សពីរនាក់ឬច្រើនជាង ដែលធ្វើឱ្យកើតមានបញ្ហា ហៅថា ទំនាស់ ។

២. វិស័យវិស័យដំណោះស្រាយ

មធ្យោបាយនៃការដោះស្រាយបញ្ហា ដែលបណ្តាលមកពីការខុសប្លែកគ្នារវាង ជំនឿ គំនិត និងការ ចាប់ អារម្មណ៍ រវាងមនុស្សពីរនាក់ឬច្រើនជាង ហៅថាដំណោះស្រាយ ។

ជាទូទៅទំនាស់តែងតែកើតមានក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់មនុស្ស ។ ទំនាស់អាចធ្វើឱ្យកើតមាននូវលទ្ធផល ផល វិជ្ជមាននិងអវិជ្ជមាន ។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ប្រសិនបើយើងជាផ្នែកនៃទំនាស់ និងដំណោះស្រាយ ។

៣. ប្រភេទនៃទំនាស់

- ទំនាស់កើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍: រវាងក្រុមចាប់អារម្មណ៍និងក្រុមចាប់អារម្មណ៍ រវាងអ្នកមាននិងអ្នកក្រ រវាងមនុស្សនៅក្នុងក្រុមចាប់អារម្មណ៍ ។
- ទំនាស់កើតឡើងរវាងសហគមន៍និងសហគមន៍
- ទំនាស់រវាងសហគមន៍និងអ្នកខាងក្រៅ: រវាងសហគមន៍និងរដ្ឋាភិបាល រវាងសហគមន៍និងអង្គការ NGO រវាងសហគមន៍និងសហគ្រិន ។
- ទំនាស់រវាងអ្នកខាងក្រៅ: រវាងរដ្ឋាភិបាលនិង NGO រវាងNGOនិងNGO រវាង ស្ថាប័ន
- រដ្ឋាភិបាលនិងរដ្ឋាភិបាល រវាងរដ្ឋាភិបាលនិងឧស្សាហកម្ម ។

៤. ប្រភេទនៃទំនាស់

- កំណត់អ្នកប្រើប្រាស់ផល-អនុផលព្រៃឈើក្នុងសហគមន៍
- ការបែងចែកផលប្រយោជន៍
- ការប្រើប្រាស់ធារិយានៅក្នុងសហគមន៍
- ការប្រមូលធារិយានៅក្នុងសហគមន៍

- ការទម្រង់ដីធ្លីសំរាប់ធ្វើស្រែចំការក្នុងសហគមន៍និងនៅជិតព្រំប្រទល់សហគមន៍
- ការចូលរួមរបស់សហគមន៍
- ការដឹកនាំ

ឧទាហរណ៍អំពីមូលហេតុនៃទំនាស់

- ទំនាស់ក្នុងការកំណត់ព្រំប្រទល់សហគមន៍ព្រៃឈើ
- ទំនាស់បណ្តាលមកពីការកំណត់ប្រភេទឈើបណ្តុះក្នុងថ្នាលនិងការដាំឈើក្នុងសហគមន៍
- ការមិនអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រង ការមិនគោរពតាមលក្ខន្តិកៈ ការមិនគោរពគោលបំណងសហគមន៍ព្រៃឈើ
- ទំនាស់កើតឡើងក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ ច្បាប់និងការអនុវត្ត
- ទំនាស់កើតឡើងរវាងការអនុវត្តការងារនៅមូលដ្ឋាន

៩. ការដោះស្រាយទំនាស់ដោយផ្អែកលើច្បាប់

- ដំណោះស្រាយដោយផ្អែកលើច្បាប់និងគោលនយោបាយ ជាវិធីល្អប្រសើរ ប៉ុន្តែត្រូវប្រើរយៈពេលយូរ
- ការប្តឹងឡើងតាមផ្លូវតុលាការអាចដោះស្រាយទំនាស់បាន ប៉ុន្តែត្រូវប្រើប្រាស់ពេលវេលានិងថវិកាច្រើន

វិធីដោះស្រាយទំនាស់

- ការចរចា: ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងដំណោះស្រាយត្រូវជួបប្រជុំគ្នាដើម្បីរកដំណោះស្រាយ ។ ដំណោះស្រាយ អាចទទួលយកបានពីគ្រប់ភាគី ។
- ការសម្រុះសម្រួល: ភាគីឯកភាគីរៀបចំឱ្យចូលរួមជួយសំរាប់សំរួលក្នុងដំណើរការចរចា ។ ភាគីឯកភាគី ត្រូវធ្វើទំនាក់ទំនងនិងជួបប្រជុំជាច្រើនដោយឡែកពីគ្នាជាមួយភាគីនៃដំណោះស្រាយ ដោយព្យាយាម កាត់បន្ថយនូវភាពតានតឹងនិងធ្វើការសម្រុះសំរួលឱ្យឯកភាពលើដំណោះស្រាយ

វិធីសំខាន់មួយចំនួនសំរាប់ដោះស្រាយទំនាស់

- កំណត់ឱ្យបានច្បាស់នូវមូលហេតុនៃបញ្ហានិងភាគីដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ ។ ផ្តោតសំខាន់ទៅលើ បញ្ហានិងមិនត្រូវផ្តោតលើរឿងបុគ្គល ។
- វិភាគជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ ឱ្យផ្តោតសំខាន់ទៅលើចំណាប់អារម្មណ៍របស់ពួកគេក្នុងបញ្ហា ដោយ ពុំផ្តោតទៅលើមុខងារ ។ ឧទាហរណ៍ គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើបានប្រើប្រាស់មុខងាររបស់ខ្លួនដោយអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកសហគមន៍ប្រើប្រាស់អុសសំរាប់ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ និងមិនអនុញ្ញាតឱ្យកាប់ឈើសំរាប់ផលិតពូជធ្វើអាជីវកម្មលក់ ជាហេតុធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ក្រុមប្រជាជនដែលផលិតពូជ ។

បញ្ហានេះកើតឡើងក្នុងពេលរៀបចំសហគមន៍ គឺពុំបានបញ្ចូល ការចាប់អារម្មណ៍ របស់ក្រុមអ្នក
 ផលិតច្បង ។ ទំនាស់បានកើតមានឡើងរវាងក្រុមប្រជាជនផលិតច្បង មានមុខងារត្រូវការឈើ
 និងគណៈកម្មាការដែលមានមុខងារមិនឱ្យកាប់ឈើ ។ បើយើងពិនិត្យទៅលើការចាប់អារម្មណ៍វិញ
 ក្រុមអ្នកផលិតច្បងមានចំណាប់អារម្មណ៍លើការផលិតច្បងដើម្បីបំរើឱ្យសេវាផ្គត់ផ្គង់ ចំណែក
 គណៈកម្មាការមានចំណាប់អារម្មណ៍ លើការប្រើប្រាស់ច្បងដោយទទួលសេវាផ្គត់ផ្គង់ ។
 ដោយផ្អែកលើការចាប់អារម្មណ៍ ភាគីនៃជំលោះបានព្យាយាមវិភាគស្ថានភាពដោយប្រើប្រាស់សំនួរ
 ហេតុអ្វី ? ។

៧- តួនាទីមន្ត្រីសំរាប់សំរួលក្នុងការដោះស្រាយទំនាស់

មន្ត្រីសំរាប់សំរួលត្រូវគិតសាងសមត្ថភាពដល់សហគមន៍អំពីជំនាញក្នុងការដោះស្រាយទំនាស់ និងការជឿជាក់ ។

- ពិភាក្សាជាមួយសហគមន៍ អំពីតួនាទីរបស់សហគមន៍ក្នុងការដោះស្រាយទំនាស់ដែលកើតមាន ឡើង
 ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគាត់ ។
- ពិភាក្សាជាមួយសហគមន៍អំពីជំរើសនៃការគ្រប់គ្រងទំនាស់ ។ ឧទាហរណ៍ ទំនាស់កើតមានឡើង
 ដោយការមិនយល់គ្នា ព្រោះមិនបានចែកចាយនិងផ្លាស់ប្តូរពិតមានច្បាស់លាស់ ។
- ក្នុងស្ថានភាពនៃការកើតឡើងនូវទំនាស់ ជាដំបូងត្រូវជួយសហគមន៍ក្នុងការវិភាគទំនាស់ និងពិភាក្សា
 ជាក់ចេញដំណោះស្រាយ ។
- ចំណេះដឹងគឺជាថាមពល ដូច្នេះអ្នកសំរាប់សំរួលមានសារៈសំខាន់ជាទីបំផុត ក្នុងការចែករំលែកបទ
 ពិសោធន៍ដល់សហគមន៍ទាក់ទងទៅនឹង គោលនយោបាយ ច្បាប់ សិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចរបស់សហគមន៍
- អ្នកសំរាប់សំរួលមិនត្រូវទទួលខុសត្រូវថាជាអ្នកដោះស្រាយទំនាស់ទេ ត្រូវផ្តល់អំណាចឱ្យសហគមន៍
 ជាអ្នក ដោះស្រាយ ។

កត្តាសំខាន់អ្វីខ្លះសំរាប់ជួយដោះស្រាយទំនាស់?

- ប្រមូលផ្តុំអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងជំលោះដើម្បីជួបជុំគ្នា
- បង្កើតបរិយាកាសល្អសំរាប់ធ្វើការចរចា
- បង្កើតកម្មវិធីនៃការចរចា
- បញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ពីការចាប់អារម្មណ៍និងអាទិភាពនៃអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងជំលោះ
- បញ្ជាក់ពីបញ្ហាដែលត្រូវធ្វើការដោះស្រាយនិងចរចា

- ជួយអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងដំណោះពិចារណាគឺអ្វីដែលត្រូវដែលត្រូវធ្វើប្រសិនបើគ្មានការព្រមព្រៀង ។ បង្កើតនូវដំណើរការដើម្បីដោះស្រាយ ។
- ជួយផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការសំរេចចិត្ត
- ជួយដល់អ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការបង្កើតគំនិតដើម្បីបង្កើតយន្តការដោះស្រាយ
- ជួយអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងការឯកភាពលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃដំណោះស្រាយនានា
- កត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់នូវចំណុចដែលបានឯកភាពក្នុងចំណោមអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធ
- ជួយអ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងការអនុវត្តការដោះស្រាយដំណោះស្រាយពេលអនាគត

ករណីសិក្សា

១. ស្ថានភាពឧទេវនៃសហគមន៍ព្រៃឈើ

- ឃុំពពេល គឺជាឃុំមួយស្ថិតនៅក្នុងស្រុកសូទ្រនិគម ខេត្តសៀមរាប
- សហគមន៍ព្រៃឈើត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ដោយមាន
ការសំរបសំរួលពីការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ និងឧបត្ថម្ភដោយ អង្គការ FAO
- តំបន់សហគមន៍ព្រៃឈើមានទំហំសរុប ៤០១ ហិកតា មានប្រជាជនចំនួន ៥ ភូមិ
- សហគមន៍ព្រៃឈើត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការពីឯកឧត្តម អភិបាលខេត្ត នាថ្ងៃទី២៤
ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៩
- តំបន់សហគមន៍ព្រៃឈើនេះ ជាតំបន់ដែលមានសក្តានុពលខាង ធនធានធម្មជាតិ
ជាពិសេសប្រភេទដីក្រហមមានគុណភាពខ្ពស់ សំរាប់ស្ថាបនាផ្លូវ

២. ប្រភេទនៃការដឹកយកដីក្រហម

- ២០០២ - ក្រុមហ៊ុនពីរគឺក្រុមហ៊ុនខ្វែរជីលី និងក្រុមហ៊ុនចិនដឹកដី
ក្រហមក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ
- ២០០១ - អង្គការវិស្វកម្ម ដឹកយកដីក្រហម
- ២០០០ - អង្គការ ILO ដឹកយកដីក្រហម
- ១៩៩៩ - មន្ទីរសាធារណការ ដឹកយកដីក្រហម
- ១៩៩៨ - សហគមន៍ព្រៃឈើត្រូវបានបង្កើត
- ១៩៩៧ - ក្រុមហ៊ុនព្រៃសម្បទានសំរោងរូដ ដឹកដីក្រហម ស្ថាបនាផ្លូវ

ស្ថានភាពនៃការដឹកយកដីក្រហមក្នុងសហគមន៍ ព្រៃឈើ

ពី២០០២ ក្រុមហ៊ុនខ្វែរជីលី និងក្រុមហ៊ុនចិន ដឹកយកដីក្រហម ក្នុងលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយធំ
បំពាក់មធ្យោបាយឧបករណ៍ទំនើប រានព្រៃ ដោះគ្រាប់មីន

- ទង្វើនៃការដឹកយកដីក្រហម ពុំបានឯកភាពពីប្រជាជន ដោយ ពួកគេមានបំណង ការពារ ព្រៃឈើ សំរាប់ផ្គត់ផ្គង់សេចក្តីត្រូវការ ប្រើប្រាស់
- ការដឹកយកដីក្រហមពីសំណាក់ក្រុមហ៊ុនទាំងពីរនេះ ត្រូវបាន ទទួលលិខិត អនុញ្ញាតិពី អភិបាលខេត្ត ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០២ និងថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០២

៤. វិធានការមួយចំនួន

- ⇒ ក្រុមសំរាប់សំរួលថ្នាក់ខេត្តមាន មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ ការិយាល័យ រុក្ខា-ប្រមាញ់ រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាន កងរាជអាវុធហត្ថ ជួបប្រជាជន និងបញ្ឈប់ សកម្មភាព ។ ទង្វើ នេះអនុវត្តតាមនីតិវិធីច្បាប់
- ⇒ ក្រុមខ្វះដីលីបានបញ្ឈប់សកម្មភាព និងសងការខូចខាតដល់ ប្រជាជន ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុនចិននៅបន្តសកម្មភាព ដោយធ្វើការរាន ព្រៃបន្ថែមចំនួន ៤ ហិកតា
- ⇒ ការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ចុះទៅបញ្ឈប់សកម្មភាព ប៉ុន្តែពុំអាច ធ្វើទៅបាន (លិខិតអនុញ្ញាតិពីអភិបាលខេត្ត)
- ⇒ មន្ទីរកសិកម្មខេត្តបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹង និងឯកសារពាក់ព័ន្ធនៅ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា- ប្រមាញ់ និងនេសាទ តំណាងរាស្ត្រ
- ⇒ នាយកដ្ឋានបញ្ជូនក្រុមអន្តរាគមន៍បង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ ចុះ ពិនិត្យជាក់ស្តែង និងធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍
- ⇒ ក្រសួងកសិកម្មចាត់បញ្ជូនឯកឧត្តមអនុរដ្ឋលេខាធិការ ជួប អភិបាលខេត្តដើម្បីដោះស្រាយ បញ្ហាបណ្តឹង ឯកសារពាក់ព័ន្ធនៅធនាគារពិភពលោក
- ⇒ ប្រជុំដោះស្រាយកើតមានឡើង ដោយមានការចូលរួមពី ឯកឧត្តមអភិបាលខេត្ត អភិបាលស្រុក ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មន្ទីរ កសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ ការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ ខេត្ត សហគមន៍ ក្រុមហ៊ុនចិន ធនាគារពិភពលោក និង ណាងអង្គការ FAO
- ⇒ សហគមន៍ និងក្រុមហ៊ុន រួមគ្នាកំណត់ព្រំប្រទល់ដែលសហគមន៍ អនុញ្ញាតិឱ្យដឹក
- ⇒ សហគមន៍ និងក្រុមហ៊ុន ត្រូវចុះកិច្ចសន្យាធ្វើផ្លូវក្នុងភូមិចំនួន ៩គ.ម

- បញ្ហាសេសសល់លើទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងព្រៃឈើ
ក្រុមហ៊ុនជួបប្រជុំជាមួយមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និង នេសាទ និងការិយាល័យរុក្ខា-
ប្រមាញ់
- ប្រជុំដោះស្រាយរវាងមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រុមហ៊ុន
  - បង្ហាញពីច្បាប់ព្រៃឈើថ្មី
  - ជីកយកដីក្នុងតំបន់ដែលប្រជាជនកំណត់ឱ្យ (ពុំប៉ះពាល់ ព្រៃឈើ)
  - ចុះកិច្ចសន្យា និងធ្វើផ្លូវ ៩ គ.ម ឱ្យប្រជាជន
  - រៀបចំសំណើរទៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ
- កិច្ចប្រជុំជាមួយតំណាងសហគមន៍ ក្រុមហ៊ុនចិន អភិបាលស្រុក ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
  - ក្រុមហ៊ុនចិនទាមទារជីកយកដី ៤ ហិកតា ដែលប្រជាជនពុំ ឯកភាព
  - ពុំបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយប្រជាជន
  - រងចាំការសិក្សារបស់ការិយាល័យរុក្ខា-ប្រមាញ់ និងមន្ទីរ កសិកម្ម
- កិច្ចប្រជុំជាមួយមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខា-ប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាមួយក្រុមហ៊ុន
  - ជីកយកដីដែលប្រជាជនកំណត់ឱ្យ
  - រងចាំការសិក្សាវាយតម្លៃ
  - ធ្វើសំណើរទៅក្រសួង

ល្អិតពិភាក្សា

- ១- តើស្ថាប័នណាខ្លះដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងជំលោះ ?
- ២- តើស្ថាប័ននីមួយៗចាប់អារម្មណ៍ដូចម្តេចខ្លះ ?
- ៣- កំណត់ជំរើសនានាដើម្បីដោះស្រាយឱ្យបានដ៏រឺស ?
- ៤- ក្នុងចំណោមជំរើស៥ដែលបានកំណត់ ជ្រើសរើសជំរើសមួយ ដែលសមស្រប សំរាប់
៥- ដោះស្រាយ? បង្ហាញពីវិធីសាស្ត្រសំរាប់ដោះស្រាយ ?
- ៦- កំណត់សំគាល់ - ដំណោះស្រាយមិនធ្វើឱ្យមានផ្លូវតុលាការ